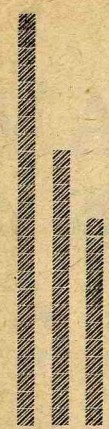

Γ-10
(33)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1937
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 33
ΕΤΟΣ Γ.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ

ΝΕΟΛΑΙΑ

ΕΤΟΣ Γ΄

ΑΡ. ΦΥΛ. 10

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1937

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΣΠΕΡΑ

Σ' έβένινο άντιφέγγισμα — σάν άχερούσια λίμνη —
γέροντας τή λευκή θωριά ψυχορραγοῦν οί κρῖνοι
...καί κλαίει τὸ πιάνο σιγανὰ μὲ τήν ψυχὴ τοῦ Μότσαρτ.
Ριγοῦν οί σιωπηλές στιγμές στῶν ρεμβασμῶν τῆ δίνη.

Κάτω στὸ πέλαο μιὰ γραμμὴ... σαλπάρισε ἓνα πλοῖο
κι' ἓνα μαντῆλι ἀπόμακρα σάν ἄσπρο περιστέρι
ποῦ λαβωμένο σπαρταράει. Κι' ὡς πέρασε ἀπ' τοῦ πάρκου
τοὺς ἄνθινους ἀνασασμούς μοσχοβολάει τ' ἀγέρι.

Τ' ἀκρόγιαλα στὴν ἔκσταση τῆς μαγικῆς ἑσπέρας
ποῦ σέ βαφές ἐξωτικιές ἀπ' ἄκρα ὡς ἄκρα λυώνει
παραμυθένια ἀπλώνονται. Καί τὰ πουλιὰ κοπάδια
τὴν ὕστερη ρουφοῦν χαρὰ τῆς μέρας ποῦ τελειώνει.

Πέρα τὰ νέφη ἀγγίζουε τῶν κάστρων τὰς ἐπάξεις
σάν μαῦροι καβαλλάρηδες ποῦ κύκλωσαν τὴν Πόλη.
Ἄνθινο διάβα ἀναπολοῦν στοὺς τοίχους τὰ πορτραῖτα.
Τὰ ρόδα τοῦ Ἡλιογάβαλου σκορποῦν οἱ οὐράνιοι θόλοι.

Τὸ θρὸ μιὰς λύπης πέρασε καί ξύπνησε τοὺς ἴσκιους.
Κόμπο δεθῆκαν οἱ λυγμοί. Μιὰ πυρκαϊὰ στὴ δύση.
Περίτρομη κι' ἀλλόφρωνη στάθη ἡ ψυχὴ κι' ὡς νέκταρ
πίνει τ' ἀφιόνι τῶν στιγμῶν ὡς πάει τὸ φῶς νὰ σβύση.

(ἀνέκδοτο)

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΖΗΤΣΑΙΑ

ΡΗΝΙΩ

Με τὸ πρῶτο σκάσιμο τῆς αὐγῆς, προτοῦ καλά-καλὰ ξημερώση ἡ Ρηνιώ, ἡ ὁμορφὴ χωριατοπούλα, πετάχτηκε ἀπ' τὸ στρώμα τῆς.

Τέντωσε τὰ παχουλά μπράτσα τῆς, χασμουρήθηκε μαχμουρλίδικα, ἔρριξε πρὸς τὰ πίσω τὶς ξανθὲς πλεξίδες τῆς κι' ἀλαφριά-λαφριά, ἄρχισε νὰ ντόνεται γιὰ ν' ἀρχίσῃ τὶς καθημερινὲς τῆς δουλειές.

Ἄ, ἦτανε πολὺ προκομμένη ἡ Ρηνιώ. Ἄρμεγμα, πλύσιμο, ζύωμα, ὅλα περνοῦσαν ἀπ' τὰ χέρια τῆς κοπέλλας αὐτῆς τῶν δεκαεφτά χρόνων.

Γι' αὐτὸ καὶ σ' ὄλο τὸ χωριὸ ἦτανε γνωστὴ με τὸνομα «χρυσοχέρα». Τὶ ἤθελες, τί τῆς γύρευες καὶ νὰ μὴ μπορούσε νὰ στοῦ κάνει.

Μὰ ἔλα πού ἦτανε δύστυχο τὸ κακόμοιρο.

Ἡ μάννα τῆς εἶχε πεθάνει δίνοντάς τῆς τὴ ζωὴ κι' ὁ πατέρας τῆς, ἕνας μεθύστακας, πού στοὺν καυγᾶ ἀπάνω ἔσυρε τὸ μαχαίρι του καὶ σκότωσε τὸν κύρ-Σπύρο τὸν καφετζῆ, βρίσκονταν στὶς φυλακὲς κι' οὔτε εἶχαν σκοπὸ νὰ τὸν βγάλουν ἀπὸ κεῖ μέσα.

Κι' ἔτσι ἡ δύστυχη, ὀρφανεμένη ἀπὸ μάννα κι' ἀπὸ πατέρα, ἀπόμεινε στὰ χέρια μιᾶς μακρυνῆς συγγενισσᾶς τους, μιᾶς σωστῆς μέγαιρας πού δὲν τὴν ἄφηνε σὲ χλωρὸ κλαδί.

Ἄ, τόσα χρόνια, πόσα τράβηξε. Κι' ὅμως οὔτε «γκίχ» δὲν ἔβγαζε. Ὑπομονητικὰ ἄκουγε τὶς βλαστήμιες τῆς θειάς τῆς κι' ἔτρωγε πότε-πότε καὶ καμμιά γερὴ παντούφλα.

Πολλὲς φορές ἡ ἄμοιρη ἔκλαψε τὴν τύχη τῆς. Καὶ τοῦτο στὰ κρυφά. Στὴ βοσκὴ πού πήγαινε τὰ γελάδια τῆς θειάς τῆς καθόταν στοὺν ἴσκιο κανενὸς δέντρου κι' ἔβρισκε ἀνακούφιση στὸ κλάμμα.

Ὅλο τὸ χωριὸ τὴ συμπονοῦσε κι' ἦτανε με τὸ μέρος τῆς· μὰ ἔλα πού ἡ γρηά ἦτανε στραβὴ καὶ με κανένα

δὲν τᾶχε καλά. Μ' ὄλους ἦτανε τσακωμένη.

Κι' ἡ φτωχὴ Ρηνιώ εἶχε σχηματίσει — με τὸ φτωχὸ τῆς μυαλό — τὴν ἰδέα πὼς ἡ ζωὴ δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ ξύλο, βλαστήμιες, παντούφλα.

Σήμερα τὸ πρῶτ' ὅμως εἶναι χαρούμενη. Μόλις ξύπνησε κι' ἔτριψε καναδυὸ φορές τὰ μάτια τῆς γιὰ νὰ συνέρθῃ ἀπ' τὸν ὕπνο, σὰν κάτι νὰ θυμήθηκε. Τὰ μάγουλά τῆς κοκκίνισαν ἀπότομα, ἡ καρδιά τῆς ἄρχισε νὰ χτυπάει κάπως χαρούμενα καὶ χαμογέλασε. Ὡ σίγουρα κάτι εὐχάριστο θὰ τῆς συμβαίνει.

Θάμαστε μήπως ἀδιάκριτοι ἂν ζητήσουμε νὰ τὸ μάθουμε; Ἄ, ὄχι. Νὰ τί εἶναι.

Χτὲς τ' ἀπόγιομα, στὴ βοσκὴ, συνάντησε τὸ Μῆτρο, τὸ γιὸ τοῦ κύρ Νικόλα τοῦ Πράπα, τοῦ παρέδρου τοῦ χωριοῦ.

Ἐνα παλληκάρι καμμιά εἰκοσαριά χρονῶ, καλοδεμένο, κόκκινο, με σγουρὰ καστανόξανθα μαλλιά.

Ἦξερε ποιὸς ἦταν — τὸν ἔβλεπε ἀπὸ μακρὰ — ἀλλὰ γνωριμίες δὲν εἶχε.

Ξαφνιαστικὴ πού τὸν εἶδε κείνη τὴν ὥρα στὴ βοσκὴ.

Ἄλλες φορές δὲν τὴν ἀνησυχοῦσε κανεὶς.

Κάνα-δυὸ περαστικοὶ διαβάτες τῆς πετάγανε μιὰ καλησπέρα καὶ προσπερνοῦσαν. Μὰ ἔτσι σὰ χτὲς τ' ἀπόγιομα νὰ βρῆ κάποιον σὰν νὰ τὴν περιμένη δὲν τῆς εἶχε συμβῆ ποτέ.

Γιὰ νὰ λέμε ὅμως τὴν ἀλήθεια ἡ καρδιά τῆς σκίρτησε χαρούμενα στ' ἀντίκρουμά του.

Γιατί ἀπὸ καιρὸ τώρα, ὅσες φορές τὸν ἔβλεπε, ἕνα γλυκὸ κι' ἄγνωστο αἶσθημα πλημμύριζε τὸ εἶναι τῆς. Καί, παράξενο ἀλήθεια τῆς φαινό-

ταν ἂν τύχαινε καὶ δὲν τὸν ἔβλεπε μερικὲς μέρες, κάτι σὰν ἕνα σφίξιμο ἔννοιωθε στοῦ στήθος τῆς.

«Τάχα μὴν εἶν' αὐτὸ ἡ ἀγάπη;» συλλογίστηκε μιὰ μέρα. Μὰ γρηγορὰ σταυροκοπήθηκε τρομαγμένη μουμουρίζοντας.

— Σῶσε με, Χριστέ μου! πού πάω ἔπειτα ἀπ' τὴ θειά μου...

Καὶ χτὲς τ' ἀπόγιομα σὰν τὸν εἶδε κεῖ στοῦ μέρος τῆςβοσκῆς, ἔννοιωσε τὸ ἴδιο γλυκὸ αἶσθημα, πού αἰσθανόταν κάθε φορὰ πού θὰ τὸν ἔβλεπε. Κοντοστάθηκε, μὴ ξέροντας ἂν θάκανε καλά νὰ προχωρήσῃ ἢ ὄχι.

Μὰ νὰ, αὐτὸς σηκώνεται καὶ τὴν πλησιάζει.

— Καλησπέρα Ρηνιώ, τῆς φωνάζει μ' ἕνα τόνο πού προσπαθεῖ νὰ τὸν κἀνὴ χαρούμενο.

Τὰ μάτια του ὅμως, ἐκεῖνα τὰ κατὰμαυρα του μάτια — ἃ τὰ θυμάται πολὺ καλά αὐτὰ ἡ Ρηνιώ — εἶχαν πάρεῖ μιὰν ἔκφραση ἀλλόκοτη σὰν τὴν κυττοῦσαν.

Χαμήλωσε ντροπαλὰ τὰ γαλανὰ τῆς μάτια καὶ με κομμένη τὴ φωνή, — πὼς χτυποῦσε ἀλήθεια ἡ καρδιά τῆς κείνη τὴν ὥρα — τὸν ψιθύρισε:

— Καλησπέρα... Μῆτρο...

Ἄφωνος ὁ νηὸς τὴν κύτταξε.

Οἱ ξανθὲς πλεξοῦδες τῆς πλαισίωναν τὸ πρόσωπό τῆς σὰν ὀλόχρυσο στεφάνι καὶ τὰ μεγάλα τῆς ματόκλαδα — χαμηλωμένα πὼς ἦταν τὰ μάτια — ρίχνανε μιὰ γοητευτικὴ σκιά στὰ βελουδένια μάγουλά τῆς.

Κείνη τὴν ὥρα γι' αὐτόν, ὅλος ὁ κόσμος συγκεντρωνόταν στοῦ λατρεμένο αὐτὸ πρόσωπο...

Ἄρχισε ἡ λυγερὴ νὰ σηκώνῃ τὰ γαλάζια τῆς μάτια σιγά-σιγά. Στιγλωμένα πὼς ἦταν στὰ τσαρούχια τοῦ παλληκαριοῦ ἄρχισαν νὰ κυττοῦν πιὸ πάνω ὥσπου κατέληξαν ἀθέλητα πάνω στὰ δυὸ κατὰμαυρά του μάτια...

Γιὰ μερικὲς στιγμὲς κυττάχτηκαν ἄφωνοι. Τὰ χέρια τους — χωρὶς νὰ

τὸ καταλάβουν — ἐνώθηκαν καὶ τὰ χεῖλη τους σιγομουμουρίσανε:

— Ρηνιώ μ'....

— Μῆτρο...

Ἐστερα ἀπὸ λίγη ὥρα, καθισμένοι οἱ δυὸ τους κοντὰ-κοντὰ κάτω ἀπ' τὴ μεγάλη καρυδιά ἐκμυστηρεύονταν ὁ ἕνας στοὺν ἄλλον τὴν ἀγάπη τους.

Ὁ νηὸς ἔδειξε μεγάλη συμπόνια στὴν ἀγαπημένη του σὰν ἄκουσε τὴ τραβᾶ κάθε μέρα στῆς θειάς τῆς καὶ τῆς ὑποσχέθηκε με ὄρκο — τῆς ἔπλεξε τὰ δυὸ τῆς δάχτυλα σὲ σταυρὸ καὶ τὰ φίλησε — πὼς σὲ λίγο καιρὸ μόλις παντρεύῃ τὴν ἀδερφή του τὴ Λενιώ, πού τὴν ἔχουν ἀρραβωνιασμένη στοῦ Λάμπρο τοῦ Στρατῆ, θᾶστελενε τὸν πατέρα του — ὦ, ἦταν βέβαιος πὼς θᾶστρεγε ὁ γέρος — στὴ θειά τῆς νὰ τὴ ζητήσῃ.

Καὶ κεῖ, κάτω ἀπ' τὸ δέντρο, ἐνῶ ὁ ἥλιος εἶχε πέσει κι' ὀλόγουρα ἄρχισαν νὰ ξεπροβάλλουν οἱ πρῶτες σκιὲς τῆς νύχτας, ἔλλαξαν τὸ πρῶτο τους φιλὶ — τὸ φιλὶ τοῦ ἀρραβῶνα τους.

— Ρηνιώω... ἔ, μωρήη... σῆκω πάναθεμά σε, κι' ὁ ἥλιος ἔφτασε στὰ μεσοῦρανα! Πότε μωρὴ θάρμεις, κακοχρονονάχης.

Ἡ στριγγὴ φωνὴ τῆς θειάς τῆς, τὴ φέρνει στὴν πραγματικότητα.

Περνᾶ βιαστικὰ-βιαστικὰ τὴ ρόμπα τῆς καὶ χύνεται στὴν πόρτα φωνάζοντας:

— Ἐφτασααα....

Ἄλλες φορές ὅταν ἄκουγε τὴ θειά τῆς νὰ τὴ φωνάζει ἔτσι τὴν ἔπιανε τὸ παράπονο καὶ καταριόταν τὴ μοῖρα τῆς.

Σήμερα ὅμως εἶναι εὐτυχισμένη. Τόσο, πού τῆς ἔρχεται νὰ φιλήσῃ, ἀπ' τὴ χαρὰ τῆς, ὅλον τὸν κόσμο ὡς κι' αὐτὴ τὴ θειά τῆς ἀκόμα...

Ναί, ἀλλὰ ἀπὸ σήμερα ἡ Ρηνιώ εἶναι ἐρωτευμένη. Τελείωσε...

ΑΥΡΑ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ

ΜΕΛΕΤΗ ΜΕΣ' ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ

Οί άχτίδες του ήλιου με προσκαλούν. Είναι τόσο χαϊδευτικές και με σκανδαλίζουν. Σωστοί πειρασμοί.

"Εξω νάναι χαρά Θεοῦ, ένα άλληθινό ανοιξιάτικο γιορτάσι κι' εγώ να μένω μέσα κλεισμένη και να μελετώ. Μπρός μου ανοιχτά τὰ τετράδια και τὰ μεγάλα βιβλία. Μά τὸ μυαλό μου δὲν εἶναι σ' αὐτά.

Πετᾶ... πετᾶ. Κι' ὅσο κι' ἂν προσπαθῶ νὰ τὸ σταματήσω, γιὰ λίγες στιγμές ἔστω, πάνω στὰ μικροσκοπικά γράμματα με τὶς μεγάλες ιδέες, δὲν τὸ κατορθώνω...

Νά, νά! Μιά μικρὴ παρδαλόχρωμη πεταλούδιτσα ποῦ μπήκε τὴ στιγμή τούτη ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο μου εἶναι πολὺ πειὸ ἐνδιαφέρουσα ἀπ' ὅτι πρέπει νὰ μελετήσω.

Πετᾶ γύρω, κάνει χαριτωμένους ἐλιγμούς. Φέρνει τὴν ἄνοιξι στὸ κλειστὸ δωμάτιό μου και φεύγει πάλι ὅπως ἦρθε ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο. Τὴν παρακολουθῶ με τὸ μάτι και σὰς βεβαιῶ τὴ ζηλεύω. Εἶναι ξεννοιαστη. Πετᾶ ἀπ' ἄνθος σ' ἄνθος κι' ἀπὸ κλαδὶ σὲ κλαδί. Εἶναι ἡ ζω-οῦλα τῆς μῆρας ζωῆς μὰ γεμάτη, φῶς, χαρά, ξεννοιασιά.

Δὲν σκλαβώνεται παρὰ τριγυρνᾶ λεύτερη στὸν ἀνοιξιάτικο ἀέρα και χαίρεται τὸν ἥλιο.

Κι' ἔπειτα ἀπ' αὐτὲς τὶς σκέψεις... κάτσε νὰ μελετήσης. Οὐφ! Μά και τὸ πουλάκι τ' ἀντικρυνοῦ σπιτιοῦ δὲν πάει παρακάτω. Μέσ' στὸ πράσινο περιποιημένο κλουβάκι του κελαηδᾶ γεμάτο χαρά.

Ποιὸς ξέρει ὅμως ἂν δὲν κρύβει κι' αὐτὸ νοσταλγίες και λαχτάρεις στὴν μικρὴ του καρδοῦλα;

Πόθους γιὰ τὸν ἐλεύθερον ἀέρα, τ' ἀνθισμένα κλαδιά.

Μά τραγουδᾶ γλυκά και ἐμένα μου φαίνεται χαρούμενα.

Οἱ τρίλλιες του μου γεμίζουν τὴν

ψυχὴ. Μοῦ θυμίζουν κάμπους ἀνοιχτούς, γεμάτους πρασινάδες και πουλιά.

Γεμάτους λουλούδια κι' ἥλιο και φῶς.

"Ἄστα κι' ἄστα. Δὲν εἶναι νὰ στρωθῶ στὸ διάβασμα. Κλείνω λοιπὸν κι' εγώ τὰ βιβλία και τὰ τετράδια, τὰ πετῶ πάνω στὸ γραφεῖο κι' ἐτοιμάζομαι νὰ βγῶ ἔξω. Τὶ εὐχὴ!

"Εξω ἡ ἄνοιξις ὀργιάζει. Γίνεται λοιπὸν μονάχα ἐγώ—τὴ στιγμή αὐτὴ μου φαίνεται πὼς μονάχα ἐγώ—νὰ διαβάζω;

Μιά μεγάλη γραμμὴ παιδάκια. Και φωνές, πολλὲς φωνές. Γεμίζει ὁ ἀέρας τριγύρω. "Ἄλλα τραγουδοῦν. Πειὸ πέρα κουβεντιάζουν...

Μιά συναυλία ἀπὸ παιδικὲς φωνές εἶναι κάτι τὸ θαυμάσιο. Νοιώθεις τὴ χαρὰ νὰ ξεχύνεται γύρω σου και νὰ γεμίζει τὴν πλάση ὀλάκαιρη.

Και γελάκια κελαϊδιστά. Κι' ἄλλα τ' ἀντηχοῦν σὰν χίλια ἀσημένια κουδουνάκια.

Πηγαίνουν περίπατο. Ὁ δάσκαλος τὰ συνοδεύει. Τώρα τὰ λέει νὰ ποῦν κι' ἕνα τραγουδάκι.

Ὁ Μάιος μᾶς ἔφτασε
ἐμπρὸς βῆμα ταχὺ
νὰ τὸν προῦπαντήσωμε
παιδιά στὴν ἐξοχή.

Θὰ ξεχυθοῦν σὲ λίγο στὸν ὄμορφο κάμπο. Θὰ τρέχουν συντροφιὲς συντροφιὲς και θὰ μαζεύουν παπαροῦνες. "Ἄλλα πειὸ κεῖ θὰ κάνουν στεφάνια και θὰ τὰ φορέσουν στὰ μικρά τους κεφάλια.

Και θὰ γελοῦν και θὰ τραγουδοῦν.

Και γυρνώντας πρὸς τὸ βράδυ θὰ μᾶς φέρουν τὴν ἄνοιξη με λουλούδια κι' ἀγγελικὴ χάρι ἀπ' τὸν μεγάλο κάμπο.

Γεμίζω λοιπὸν ἀπ' ἕναν παράξενο

παλμό. "Ετσι μοῦ φαίνεται σὰν νὰ εἶμαι ἕνα μικρὸ πουλάκι λεύτερο με μιὰ χαρούμενη καρδιά ποῦ πετᾶ στὸν ἀνοιχτὸν αἰθέρα.

"Ἀπὸ κλαδὶ σὲ κλαδί, ἀπ' ἄνθος σ' ἄνθος, μιὰ πολύχρωμη πεταλούδιτσα.

Κι' ὁ οὐρανὸς ὁ γαλάζιος ἀπὸ πάνω μου χαμογελᾶ. Κι' ἡ θάλασσα ζαφειρένια ἀστράφτει κάτω ἀπ' τοῦ ἡλίου τὶς χρυσαχτίδες. Κάποιες βαρκοῦλες, ἕνα καϊκι μ' ἀνοιχτά πανιά.

"Ἀσπρες γραμμὲς ἀφήνουν ξωπίσω τους, γεμάτες ἀφρό. Και προχωροῦν στ' ἀχνὸ γαλάζιο τῆς ἀτμόσφαιρας...

Και στὸ βάθος τὸ μεγάλο βουνὸ με τὴν αἰώνια χιονισμένη κορφή π' ἀστράφτει κάτω ἀπ' τ' ἀνοιξιάτικο φῶς.

Ἡ παράδοση στὰ παλιὰ χρόνια τὸθελε πάντα σκεπασμένο με αἰώνια σύννεφα. Κι' ἔτσι ἦταν πιὸ κατόλληλο γιὰ κατοικία τῶν Θεῶν. Ἐκεῖ ψηλὰ εἶχε στημένο τὸν Θρόνο του ὁ Δίας. Ἀπὸ κεῖ πάνω ἔρριξε στὴν ὀργὴ του τὸν "Ηφαιστο πάνω σ' ἕνα νησί, στὴ μέση τοῦ Ὁκεανοῦ.

Τώρα δὲν ἔχει με χιόνια σκεπασμένη τὴν κορφή του.

Λέτε νὰ μὴν κατοικοῦν πειὰ κεῖ πάνω οἱ Θεοί;

"Ἐνα βαπόρι βγάζει πυκνὲς-πυκνὲς τοῦφες καπνὸ και σκουραίνει τὸ γαλάζιο σεντόνι τ' οὐρανοῦ.

Πηγαίνει σιγά-σιγά, θ' ἀράξει σὲ δαντελωτὰ ἀκρογιαλίες, σὲ γαλάζια νησάκια. Οἱ ἐπιβάτες μ' ἀνεμιστὰ μαλλιά θὰ ρεμβάζουν στὴ γέφυρα. Τὸ κύμα θὰ σπάει στὰ πλευρὰ με μουσικὸ ρυθμό.

Ἀῦρες θὰ τοὺς χαϊδεύουν, ἀγεράκια μυρωδάτα ἀπ' τὰ δενδρόφυτα νησιά, θὰ τοὺς φιλοῦν στὰ μάγουλα. Και θὰ νοιώθουν ὅλο τ' ἄλμυρὸ τῆς θάλασσας νὰ γεμίζει τὰ στήθια τους νὰ τοὺς κάνει δυνατούς.

Καλότυχοι οἱ ἄνθρωποι ποῦ μποροῦν τὴν ὥρα αὐτὴ στὴ γέφυρα ἐνὸς πλοίου νὰ ταξιδεύουν μακριὰ

μακριὰ στὴν ἀπέραντη γαλανὴ θάλασσα.

Μ' ὄλα ταῦτα ξανανοίγω τὰ βιβλία νὰ διαβάσω. Τὸ καθήκον, βλέπετε... Τὰ γράμματα χοροπηδοῦν μπρὸς στὰ μάτια μου.

Μοῦ φαίνεται πὼς ἀγκαλιάζονται δυὸ-δυὸ και χορεύουν τρελλοὺς και ἐρωτικούς χορούς.

Στὰ χεῖλη μου ἀνεβαίνουν χαρούμενοι σκοποὶ τραγουδιοῦ.

Ὁ Μάιος μᾶς ἔφτασε...

Τ' ἀεροπλάνο τῆς συγκοινωνίας γεμίζει ξαφνικὰ τὸν κόσμο.

Ββββ... βουϊτὸ εὐχάριστο...

Μέσ' στοὺς τόσους πειρασμοὺς κι' ἄλλος ἕνας κι' ὁ μεγαλύτερος.

Ὁ πόθος νάμαι κι' ἐγώ ἕνας ἀπ' τοὺς κυρίαρχους αὐτοὺς τοῦ ἀέρα μέσ' στ' ἀτσαλένια πουλιά νὰ σκίζω τὸν αἰθέρα.

Τὰ πουλιά νὰ φεύγουν μακριὰ πολὺ μακριὰ, τρομαγμένα.

Νὰ νοιώθω τὴ χαρὰ τ' ἀνοιχτοῦ ἀέρα πλέρια. Νὰ βλέπω ἀπὸ ψηλὰ ὅλον τὸν κόσμο. Τὰ μεγάλα τετράγωνα τῆς πόλης, τοὺς κάμπους, τὴ θάλασσα, τὰ χωράφια ποῦ χωρίζουν ἔδω πράσινα, πειὸ πέρα κίτρινα, ἄλλο με τὸ χρῶμα τῆς γῆς.

Κι' ὄρες-ὄρες νὰ χαμηλώνω νὰ φτάνω πολὺ κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους—στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τῆς γῆς.

Ν' ἀκοῦν τὸ θόρυβο τῆς μηχανῆς τὰ μικρὰ παιδιά και νὰ τρέχουν ἔξω. Νὰ με ὑποδέχονται με χαρούμενες κραυγές.

Νὰ μοῦ κινοῦν φιλικὰ τὰ μαντήλια. Κι' ἐγώ νὰ τοὺς χαιρετῶ. Και νὰ στέλνω φιλιά σ' ὅλον τὸν κόσμο ποῦ θὰ νοιώθω γι' αὐτὸν μιὰν ἀπέραντη ἀγάπη.

Νὰ σκίζω σύννεφα, ν' ἀψηφῶ τοὺς ἀνέμους, νὰ πετῶ πάνω ἀπ' τῶν μεγαλύτερων βουνῶν τὶς κορφές κι' ὕστερα νὰ γυρνῶ, πάντα γεμάτη καινούργια δύναμη...

Κι' ἕνα γαλάζιο ἀνοιξιάτικο πρωϊ-

νὸ νὰ φεύγω γιὰ τὸ μεγάλο ταξεῖδι
ποῦ ἢ θὰ μὲ δοξάσει ἢ θὰ χαθῶ...

Γιὰ τὴν μεγάλη πτήσι πάνω ἀπ'
τοὺς Ὠκεανούς.

Θὰ μὲ προπέμψουν οἱ φίλοι, θὰ
μοῦ δίνουν κι' ἄνθη, θᾶμαι σὰν νὰ
μὴ νοιώθω τίποτε. Μόνο μιὰ μεγάλη
χαρὰ θὰ μοῦ γεμίζει τὴν καρδιά.

Θὰ χαϊδέψω γιὰ τελευταία ἴσως
φορὰ τοὺς δικούς μου, θὰ τοὺς γε-
μίσω φιλιὰ. Μ' ἕνα βλέμμα γεμάτο
ἀπὸ ἀγάπη θ' ἀποχαιρετήσω κάθε
τι γνωστό μου, μὰ ὄχι μὲ τὸν φόβο
τοῦ χαμοῦ.

Μέο' στὴν ψυχὴ μου, πανέμορφη
ροδόχρωμη ἢ ἐλπίδα θὰ μοῦ χαμο-
γελά.

Θᾶμαι σὰν νὰ ξεκινῶ γιὰ τὴν κα-
τάκτησι τῆς εὐτυχίας.

Καὶ θὰ σηκωθῶ ἔπειτα, πάνω ἀπ'
τ' ἀπέραντο νερό.

Καὶ θὰ μεθῶ, στὴν ἀπόλυτη χαρὰ
μου.

Μὰ τί μ' ἔπιασε σήμερα. Ὅλα
στὸν κόσμον συνωμότησαν νὰ μὴν μ'
ἀφήσουν νὰ διαβάσω;

Νὰ ποῦ τώρα τελείωσα πιά ὅλα
αὐτὰ τὰ ὄνειρα.

Θὰ καθήσω ὀριστικά νὰ μελετήσω.
Μιὰ σελίδα, δυό, πέντε..

Τὰ λουλούδια στ' ἀνθογιάλι μο-
σχομυρίζουν τόσο ὠραῖα.

Μοῦ παίρνουν πάλι τὰ μυαλά.
Κι' οἱ τρίλλιες τοῦ ἀντικρυνοῦ σπι-
τιοῦ γεμίζουν τὸν ἀέρα.

Πέστε μου πρὸς Θεοῦ.

Μπορεῖ νὰ γίνῃ μελέτη μὲ τόσοι
πειρασμούς;

Μάιος 1935. ΜΟΝΑ ΛΙΖΑ

ΣΤΟΝ ΠΟΝΟ

Ἄφοῦ δὲ θές ἐσὺ νὰ μ' ἀρνηθῆς,

ἐγὼ θὰ σ' ἀρνηθῶ.

Τὴν ὑπαρξή σου παύω πιά
νὰ προσκυνῶ καὶ νὰ πιστεῦω.

**

Πόνε δὲν εἶσαι τίποτα.

Τοῦ ἀνθρώπου κατασκευάσμα
ἢ κάποιου ὠχροῦ θεοῦ
στιγμῆς δειλία.

**

Καθὼς μᾶς ἔγινες θρησκεία
καιρὸς νὰ δύσης πιά κι' ἐσὺ.

Καινούργιος Νέρωνας νάρθη
γιὰ τοὺς πιστοὺς σου εἶναι καιρὸς!

**

Δὲν εἶσαι ἀθάνατος! Πεθαίνεις!

Σὰν τὰ λουλούδια τῆς χαρᾶς
κι' ἐσὺ σαπίζεις.

Γιατί λοιπὸν νὰ σ' ἔχουμε Θεό;

**

Εἶδωλα κι' εἶδωλα τὰ πόδια μας πατήσαν

κι' εἴμαστε — λέμε — οἱ νικητές.

Γιατί λοιπὸν μέσα στὰ χέρια σου

σὰν τοὺς παληάτους νὰ μορφάζουμε μ'
[ὑποταγή;

**

Χτύπα ὅσο θέλεις! Δὲ λιγῶ!

Ζήτω τὸ ἀπόλυτο μηδέν!

Τ' ὀλύμπιο ἄς φέξῃ χαμογέλιο

στὶς δακρυσμένες μάσκες.

ΙΩΑΝΝΑ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ - ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Ἐκκλωφόρησε

ΤΑΚΗ ΔΟΞΑ

ΜΑΡΙΑ ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ

(Ἐκδοσις περιοδικοῦ μας. Τιμᾶται Δρχ. 10

Maxence van der Meersch

(Prix Concourt 1936)

ΕΠΑΡΣΙΣ

(ΝΟΥΒΕΛΛΑ)

Μέσα στὶς διάφορες ἐνέργειες μὲ
τις ὁποῖες μπορεῖ ν' ἀσχοληθεῖ τὸ
ἀνθρώπινο πνεῦμα, λίγες ὑπάρχουν
ποῦ νὰ πλησιάζουν τόσο τὴν τέχνη
τοῦ δημιουργοῦ, ὅσο τὸ ἐπάγγελμα
τοῦ χειρουργοῦ. Ὁ χειρουργὸς ἔχει
νὰ κάνει μὲ τὴν ὕλη. Ἀπ' αὐτὸν,
ἀπ' τὰ ἴδια του τὰ χέρια, ἀπ' τὶς
κινήσεις του, συνεχίζεται ἡ ξαναρχί-
ζη ἢ ζωὴ. Αὐτὸς μόνος, μετατρέπει
προσαρμόζει, καινοτομεῖ, τολμᾷ καὶ
καὶ νὰ διορθώσῃ ἀκόμα, τὴν ἀρμονία
τοῦ σώματος. Ἡ ἔπαρσις εἶνε τὸ συ-
νειθισμένο ἀμάρτημα τῶν πιὸ με-
γάλων αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης. Καὶ ὁ
Ζάν Μαρί Λετρανὲν ἦταν ἕνας πολὺ
μεγάλος χειρουργός.

Μπρὸς στὸν κίνδυνο — μιὰ συγκο-
πή, μιὰ αἱμορραγία — ἔλεγε στοὺς
φοιτητὰς καὶ στοὺς βοηθούς του.

— Ἄς ἔχουμε ὑπ' ὄψει μας τὴ χει-
ρότερη ἔκβαση, τὴν ἀποτυχία. Ἄς
συμπεράνουμε πὼς ὁ ἄρρωστος πε-
θαίνει. Ὅτι κι' ἂν κάνουμε μόνον κέρ-
δος θὰ μᾶς δώσῃ. Τὰ πράγματα θὰ
γυρίσουν ἀσφαλῶς στὸ καλύτερο...

Τότε κι' οἱ πιὸ ἀποθαρρυσμένοι,
ξανάβρισκαν τὴ διαύγειά τους.

Ἄνοιγε μιὰ κοιλιά κι' εὔρισκε,
ἀντὶ ἕναν καλοῆθη ὄγκο, ἕναν καρ-
κίνο ἀντοχῆς, σκεπτόταν ἕνα λεπτό,
μὲ τὰ μάτια κλειστὰ καὶ τὰ χαρα-
κτηριστικά τοῦ προσώπου συνοφρυω-
μένα. Ἐπειτα:

— Ἀδελφῆ, τὶς λαβίδες.

Τελείωσε. Εἶχε ἀποφασίσει. Ἡ λο-
γικὴ εἶχε διαλέξει τὴν πρακτικὴ λύση
ποῦ ἦταν καὶ ἡ μόνη. Ὁ Λετρανὲν τὴν
ἐφήρμοζε γρήγορα καὶ ἀμέσως, ἔ-
χοντας ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸ
«ἀναμάρτητον» τοῦ.

Ἡ τόλμη του ἔκανε πολλές φορές
νὰ μουρμουρίζουν.

Χρησιμοποίησε ἐδῶ καὶ μερικά
χρόνια τὴ χειρουργικὴ, στὴ νευραλ-
γία, στὴν ἰσχυαλγία καὶ σὲ πολλές
περιπτώσεις ρευματισμῶν.

Τοῦτυχε δυὸ φορές — ἀνεξήγητον
πῶς; — σὲ δυὸ ἀναρραφῆς ἀρρώ-
στων, προσβεβλημένων, ἀπὸ μεσό-
πλευρες νευραλγίες νὰ προσβληθοῦν
οἱ ἐγχειρισμένοι ξαφνικά ἀπὸ ἀπο-
πληξία.

Κι' οἱ δύστυχοι ἔμειναν ἀνάπηροι.

— Εἶνε περιεργο, ἔλεγε ὁ Λετρα-
νὲν, ἐξετάζοντάς τους. Κι' ὅμως δὲν
φταίει ἡ ἐγχείρησις.

Παρουσιάσθηκε ἀργότερα καὶ τρί-
τη ὅμοια περίπτωσις, κι' αὐτὸς ἤθε-
λε νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἴδια θεραπεία.
Δὲν παραδεχόταν τόσο εὐκόλα τὴν
ἦττα του. Ὅλο τὸ νοσοκομεῖο προ-
αισθάνθηκε τὴν ἀποτυχία καὶ τὴν
παραλυσία ποῦ θὰ ἐπακολουθοῦσε.
Μὰ κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ μιλήσῃ.

Δὲν ἦταν δυνατόν νὰ συμβουλέψῃ
κανεὶς, ἕναν Λετρανὲν.

Ἡ ἐγχείρησις ἔγινε. Κι' ὁ ἄρρω-
στος ἔμεινε παράλυτος.

Ὁ Λετρανὲν βασίλευε μέσα στὸ
νοσοκομεῖο, στοὺς ἀρρώστους, στοὺς
ἐσωτερικοὺς γιατροὺς, στὴν διεύ-
θυνσι...

Ἐπεδείκνυε τὶς προτιμήσεις του
καὶ τὶς ἀδικαιολόγητες ἀντιπάθειες
του. Εὐνοοῦσε ὅποιον ἤθελε, ἔσπα-
νε τὰ πλευρὰ καθενὸς ποῦ θὰ τολ-
μοῦσε νὰ τοῦ ἀντισταθῇ χωρὶς νὰ
λογαριάξῃ τίποτε, μὲ μιὰν ἡρεμότα-
τη ἀδιαντροπία. Οἱ μαθητές του, δὲν
τολμοῦσαν νὰ σηκώσουν κεφάλι,
μπροστά του.

Τοὺς προσέβαλε, μ' ἕνα εἶδος θε-

ληματικής αναιδίας. Χρησιμοποιούσε, μιλώντας τους, σκληρές λέξεις, τους μεταχειριζόταν δημοσίως, σάν νάταν ήλιθιοι. Τό νά ύβρίζει, ήταν μιά άπ' τις μανίες του γιατί αυτό κατά την γνώμη του συμπλήρωνε την προσωπικότητά του.

Άπαιτούσε από τους γύρω του νάναί άμεμπτα και σοβαρά ντυμένοι. Μά ό ίδιος έρχόταν άπ' την αΐθουσα των έγχειρήσεων, με γαλότσια ξύλινα, και με μιά ποδιά λεκιασμένη από αίματα, κρατώντας στα χέρια του, ένα άσπρο πανέρι, από ξύλο λυγαριάς, πού ξεχειλίζει από αίματα...

Άπουσίαζε πολλές φορές και κανείς δέν μπορούσε νά ξέρει κατά πόσον αυτές οι άπουσίες του γίνονταν παρά τή θέλησί του, δανειζόταν τό άρχινισμένο τσιγάρο ενός φοιτητού και τό άποτελείωνε, έφευγε άπ' τό νοσοκομείο ξεχνώντας μπρός στή πόρτα τό αυτόκίνητό του και τόν σωφέρ του.

Έπεδείκνυε τό πείσμα του και την άλαζονεία του, την άπολυταρχικήότητά του, τή θέληση του νά βλέπει όλους νά ύποτάσσονται σ' αυτόν.

Καί, πολλές φορές έλεγε μοναχός του, πώς άκριβώς αυτή ή έπαρσίς του τόν έκαμνε νάναί τόσο σπουδαίος.

**

Ό Ζεράρ Λετρανέν, ό γιός του, ζούσε εις βάρος τής δόξας του πατέρα του, όπως ό ίξός εις βάρος τής μηλιάς. Ό Λετρανέν ήταν μεγαλόσωμος, βαρύς, φαρδοκόκκαλος. Ό γιός του ήταν ψηλός, αδύνατος, λεπτόκαμωμένος. Στην ανάπτυξη του είχε ύπολειφθή τό διεγερτικό του μυϊκού του συστήματος. Τά ίδια γαλάζια μάτια φώτιζαν την χονδροειδή και χωριάτικη μορφή του πατέρα και τό τριγωνικό και νευρώδες πρόσωπο του γιου. Μά ένώ στόν έναν ήταν λαμπερά, πυρά και σκληρά στόν άλλον γίνονταν στρογγυλά

και σα θολωμένα. Τό χρήμα, ή πολυτέλεια, οι άμέτρητες έπιθυμίες οι πάντα έκπληρωμένες, ή κληρονομιά ενός αίματος άδυνατισμένου από την άφθονία και την άνοιχτοχεριά του πατέρα, είχαν κάνει τόν Ζεράρ Λετρανέν, έναν άνθρωπο άπαθή και πάντα κουρασμένον μπρός στήν προσπάθεια, χαριτωμένον σκεπτικιστήν, και όσο για τ' άλλα έναν πολύ αγαπητό φίλο.

Έκανε κι αυτός έγχειρήσεις. Έπρεπε νά γίνη χειροϋργος. Δέν αφήνει κανείς τόσο εύκολα μιά παρόμοια κληρονομιά. Μά έκανε έγχειρήσεις, όλως διόλου χωρίς κέφι. Έργαζόταν λίγο, γλεντούσε πολύ, περνούσε πάντα, πρώτος, σ' όλες τις έξετάσεις και έλεγε πολλές φορές, ό ίδιος:

— Άσφαλώς, θα πάω μπρός. Τι τά θέλετε; Δέν μπορεί νά γίνη κι' άλλοιώς...είμαι γιός του πατέρα μου.

Υπέφερε, άπ' όταν ήταν 20 χρονώ από συχνές κρίσεις σκωλικοειδήτιδος. Ένα ύπερρεθιστικό πρόγραμμα στο φαγητό, κι' οι διάφορες καταχρήσεις τις έκαναν συχνότερες.

— Θα σ' έγχειρήσω, αυτή την βδομάδα, έλεγε κάθε φορά ό Λετρανέν.

— Όχι, άπαντούσε ό Ζεράρ. πφ !.. Για ένα τίποτε!! Δέν αξίζει καν τόν κόπο νά ξαπλώσω στο «μπιλιάρδο» σου.

Δέν φανέρωνε όμως τόν φόβο πού του προξενούσε τό χειρουργικό έργαλειό, τόν φόβο πού έννοιωθε στή σκέψι πώς μπορούσε ίσως νά μείνη στόν τόπο, νά μην ξαναξυπνήση ύπό την έπήρρειαν του άναίσθητικού.

Καί κάθε φορά πού μιά καινούργια κρίσις τόν ανάγκαζε νά ξαπλωθή, χρησιμοποιούσε όσο πιό κρυφά μπορούσε, όλον τόν πάγο του ψυγείου, και έλεγε στόν πατέρα του πώς ύπέφερε από ήμικρανία ή δυσπεψία.

(Άκολουθεί)

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΤΟ Α ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

Μούσα τόν άνδρα πές μας, τόν πανούργο, πού πλανήθη παραπολύ, άφου πάτησε την Τροία τή Θεία χώρα, κείδε πολλών θνητών χωριά, κένιωσέ τους τή γνώμη, και τράβηξε πολλά δεινά στο πέλαο, πιθυμώντας και τή δική του ζωή και τά πιστρόφια των συντρόφων. 5
Μά ουδ' έτσι δένε γλύτωσε τους φίλους του, άγκαλά και τό πιθυμούσε, τι ίδιοι τους και με τις άτσαλιές τους πάνε, πού φάγανε οι μωροί τά βόδια του 'Υπερίου του 'Ηλιού, κι' εκείος τους στέρησε του γυρισμού τή μέρα κάπου από τοῦτα και σε μās πές θεά κόρη του Δία. 10
Τότ' οι άλλοι, πού ξεφύγανε τόν ξαφνικό χαμό, όλοι σπίτι είταν άπ' τόν πόλεμο ή τή θάλασσα σωσμένοι, και μόνο άφτόν, πού τούλειπαν πατρίδα και γυναίκα, τότε κρατούσε ή Καλυψώ, θεία θεά και νύφη, μέσ' στις καμαρωτές σπηλιές, ποθώντας τονε γι' άντρα. 15
Μά αν ήρθε πια ή χρονιά με τά γυρίσματα του κύκλου, πού άποφασίσανε οι θεοί σπίτι του νά διαγύρει στο Θιάκι, ουτε και κείθε έδά δέν είταν γλυτωμένος άπ' άγώνες μέσ' στους δικούς κ' οι θεοί όλοι τόν λυπούνταν έξόν τόν Ποσειδό· άφτός πολλή μάνιτα τουχε 20
του Δυσσέα του ισόθεου, στόν τόπο του πρι φτάσει. Μά άφτός πήε στους Αιθίοπες, μακρυά πού κατοικούνε στους Αιθίοπες πούναί σε δυό εκεί κάτω μοιρασμένοι, μισοί πρός τά έμπα του ήλιού κι' άλλοι μισοί πρός τά έβγα για νά δεχτεί εκατό βοδιών κίσων κριαριών θυσία· 25
Κένω φραινόταν κάθοντας άφτός στο χαροκόπι, οι άλλοι άθροιστήκανε στοῦ 'Ολύμπιου Ζήνα τά παλάτια, κι' άρχίνησε νά τους μιλεϊ ό κύρης θεών κι' ανθρώπων· 'τι έβαλε με τό νοῦ του άφτός τόν Αϊγισθο, πού τώρα τόν σκότωσεν ό ξακουστός γιός του 'Αγαμέμνου 'Ορέστης. 30
'Αφτόν λοιπόν θυμήθηκε και λέει στους άθανάτους: 'Οίμε οι άνθρωποι τους θεούς στα έρμα κατηγορούνε και λέν, τους έρχονται από μās τά κακά· άφτοι ώστόσο άπ' τις δικές τους άτσαλιές πιό άπ' τό γραφτό τους πάσκουν, καθώς και τώρα ό Αϊγισθος παρά τή θέλησή μας 35
πήρε του 'Ατρείδη την καλή και σκότωσε τόν ίδιο

μῶς ἦρθε, ἄν κῆξαιρε καλὰ τὸν ἄφεφτο χαμό του,
 τι ἔμεϊς τοῦ τὰ προείπαμε ἀμέσως στέλλοντάς του
 τὸ φονιά τοῦ Ἄργου τὸν Ἑρμῆ μετὰ τὸ ὄξυ βλέμμα, μήτε
 τὸν ἴδιο νὰ σκοτώσει, οὐδὲ νὰ πάρει τὴν καλή του,
 γιατί τοῦ Ἀτρείδη ἐκδίκηση θὰ λάβῃ ὁ γιός Ὀρέστης, 40
 σὰ γίνει νέος καὶ τὴν γλυκιά πατρίδα του ποθήσει.
 Ἔτσι εἶπ' ὁ Ἑρμῆς καλόγνωμα, μὰ τοῦ Αἴγισθου τὴ γνώμη
 δὲν ἄλλαξε· καὶ τώρα νὰ τὰ πλέρωσ' ὅλα ἀντάμα.
 Καὶ τοῦ ἀποκρίθη ἡ Ἀθηνᾶ ἡ θεὰ ἡ γλαφυκοματοῦσα:
 «Πατέρα μας, τοῦ Κρόνου γιέ, ὦ ἐσὺ τῶν ἄρχων ἄρχε, 45
 καλὰ πεσμένος στὸ χαμό, ποῦ τοῦπρεπε, εἶν' ἐκεῖνος,
 κέτσι νὰ χάνεται καθεὶς ποῦ τέτοια ἤθελε κάμει·
 μὰ μοῦ σπάράζεται ἡ καρδιά μετὰ τὸν καλὸ Δυσσέα
 τὸν ἄμοιρο, ποῦ βάσανα μακρὰ ἀπ' τοὺς δικούς του 50
 τραβᾷ στὸ ἀθίβρεχτο νησί, τῆς θάλασσας τὸ ἀφάλι
 μῶλο δεντρά, ποῦ μιὰ θεὰ ἐκεῖ ἔχει τὰ παλάτια,
 ἡ κόρη τοῦ κακόγνωμου τοῦ Ἄτλαντα, ποῦ τὰ βύθη
 γνωρίζει ὅλα τῆς θάλασσας, κιάφτος κρατάει τοὺς στύλους
 τοὺς μακρουλοῦς, ποῦ ἀπὸ τὴ γῆς τὸν οὐρανὸ χωρίζουν·
 ἀφτουνοῦ ἡ κόρη τὸν κρατεῖ τὸ δύστυχο ποῦ κλαίει, 55
 κι' ὅλο μετὰ λόγια χαϊδεφτὰ καὶ γαλιφιές τὸν θέλγει
 τὸ Θιάκι ν' ἀπολημονᾷ. Μὰ ὡστόσο δὲ ὁ Δυσσέας
 καὶ μοναχὰ καπνὸ νὰ ἴδει νὰ ὑψώνεται ποθώντας
 ἀπ' τὴ γλυκιά πατρίδα του, θᾶθελε νὰ πεθάνει,
 οὐδὲ μαλάζει σου ἡ καρδιά, Ὀλύμπιε, γιατία κείνον! 60
 Μὴν τάχα μετὰ θυσίαις πολλὰς δὲ σέχει ἀφτὸς τιμήσει
 κοντὰ στὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν μπρὸς στὴ Φαρδιά τὴν Τροία;
 Τὶ τοῦχεις τόση μάνιτα, ὦ Ζήνα, τοῦ Δυσσέα»;
 Κι' ὁ Δίας τῆς ἀποκρίθηκεν ὁ νεφελοσυνάχτης:
 «Τέκνο τί λόγος σοῦφυγε τὸ φράγμα τῶν δοντιῶν σου;
 πῶς νὰ ξεχάσω ἐγὼ μπορῶ τὸ θεῖο τὸ Δυσσέα 65
 ποῦ τοὺς ἀνθρώπους ξεπερνᾷ στὸ νοῦ, κέχει προσφέρει
 πολλὰς θυσίαις μπρὸς τοὺς θεοὺς, ποῦχουν τὰ φαρδιά οὐράνια
 μὰ ὁ Ποσειδὸς, ποῦ τὴ στεριά κυκλώνει, ἄσπονδα τοῦχει
 χολιάσει γιὰ τὸν Κύκλωπα, ποῦ τοῦβγαλε τὸ μάτι,
 τοῦ ἰσόθεου Πολύφημου, μεγάλη ἡ δύναμή του 70
 στοὺς Κύκλωπες κὴ Θόωσα τοῦ τὸν ἐγέννα, ἡ κόρη
 τοῦ Φόρκυνα, τῆς ἄκαρπης τῆς θάλασσας τοῦ ἀφέντη,
 ποῦ τὴν κοιμήθη ὁ Ποσειδὸς στὰ σπήλια τὰ δοξάτα.
 Γιὰ τοῦτο δὲ τὸ θεῖο Δυσσέα ἐκεῖνος ὁ κοσμοσειστής
 δὲν τὸ σκοτώνει, ἀλλὰ μακρὰ τὸν σπρώχνει ἀπ' τὴ πατρίδα. 75
 Ὡστόσο ἐλάτε ἔμεϊς ἐδῶ ὅλοι μαζί ἄς σκεφτοῦμε

πῶς θὰ γυρίσει σπίτι του, κι' ὁ Ποσειδὸς θὰφίσει
 τὸ χολιάσμα, τί δὲν μπορεῖ μῶλους μας νὰ τὰ βάλει,
 σὰ θένε οἱ ἄλλοι ἀθάνατοι μόνος του τί θὰ κάνει;»
 Καὶ τοῦ ἀποκρίθη ἡ Ἀθηνᾶ ἡ θεὰ ἡ γλαφυκοματοῦσα 80
 «Πατέρα μας τοῦ Κρόνου γιέ, ὦ ἐσὺ τῶν ἄρχων ἄρχε,
 σὰ στοὺς μακάριους τοὺς θεοὺς, εἶν' ἀρεστὸ κἂν τώρα
 νὰ φτάσει πιά στὸ σπίτι του ὁ γνωστικὸς Δυσσέας,
 τὸ φονιά τοῦ Ἄργου τὸν Ἑρμῆ, τὸν ὄδηγὸ, στὴ νῆσο
 τὴν Ὠυγία, ἄς τὸν στείλουμε γοργὰ νὰ πάει νὰ πεῖ της
 τῆς νύφης τῆς μακρόμαλλης τὴ σταθερὴ βουλή μας
 πῶς πρέπει νὰ διαγύρει πιά στὸ σπίτι του ὁ Δυσσέας
 πῶχει μυαλὸ τρικούβεργο. Κέγῳ θὰ πάω στὸ Θιάκι
 τὸ γιό του νὰ παρασταθῶ καὶ θάρρος νὰ τοῦ δώσω 90
 γιὰ νὰ καλέσει σὲ ἔλεψη τοὺς Ἀχαιοὺς, ποῦ θρέφουν
 μαλλιά μακριά, νὰ ποῦνε ἀφτοὶ στοὺς μνηστήρες; νὰ πάψουν
 νὰ σφάζουν τὰ μουλωχτὰ ἄρνια, τὰ γυαλιστερά βόδια.
 Στὴ Σπάρτη θὰ τοῦ πῶ νὰ πάει, στὴν ἀμμουδένια Πύλο,
 νὰ μάθει γιὰ τὸ γυρισμὸ τοῦ ἀκριβοῦ του πατέρα
 καὶ καλὴ φήμη νὰποχτήσῃ ἀφτὸς μέσ' τοὺς ἀνθρώπους. 95
 Ἔτσι εἶπε καὶ ποδέθηκε τὰ ὠραῖα τῆς τσερβούλια
 κι' ἀπὸ τοῦ Ὀλυμποῦ τις κορφές σὰν ἄνεμος ἐχύθη, 97—101
 κέκει στὸ Θιάκι, τὸ χωριό, στάθηκε στοῦ Δυσσέα
 τὰ πρόθυρα στὴν αὐλεια φλιά, καὶ κράταε στὴν παλάμη
 χαλκὸ κοντάρι, κέμοιαζε ξένου, τοῦ ἄρχου τῶν Τάφιων, 105
 τοῦ Μέντη, κῆβρε τοὺς περήφανους μνηστήρες, ὅπου
 μπροστὰ στὴν πόρτα παίζοντας τὰ ζάρια, διασκεδάζαν,
 κάθοντας σὲ πετσία βοδιῶν, ποῦχανε σφάζει ἀτοὶ τους.
 Κοί κήρυκες, κοί πρόθυμοι περέτες τοὺς τριγῦρο,
 κείνοι κρασὶ μετὰ τὸ νερὸ σμίγαν μεσ' τὰ κροντήρια,
 τοῦτοι μετὰ πολυτρύπητα σφουγγάρια τὰ τραπέζια
 πλέναν καὶ τᾶφερναν μπροστὰ, κιᾶλλοι μοιράζαν κριάτα.
 Κι' ἀφτὴν πρὶν ὁ Τηλέμαχος ὁ θεόμορφος τὴν εἶδε.
 τί κάθοταν μετὰ τοὺς μνηστήρες, στὴν καρδιά θλιμμένος,
 κέβλεπε μετὰ τὴ φαντασία ἀπὸ κάπου νὰ προβάλλει 115
 ὁ καλὸς κύρης του κέκειοῦς, στὸ σπίτι νὰ σκορπίζει,
 νὰ παίρνει τὴν τιμὴν τοῦ ἀφτός, τὸ βιὸς νὰ διαφεντέβει.
 Μάφτᾳ στὸ νοῦ ἐκεῖ κάθοντας τὴν Ἀθηνᾶ ξανοίγει
 καὶ τρέχει ἀφτὸς στὰ πρόθυρα, — καὶ ντράπηκε ἡ ψυχὴ του
 ποῦταν στὴν πόρτα ὁ ξένος τοῦ ὄρες κοντὰ τοῦ ἐστάθη 120
 τὸ δεξιὸ χέρι τοῦπιασε, τοῦ πῆρε τὸ κοντάρι
 τὸ χάλκινο καὶ τοῦ λαλεῖ μετὰ λόγια φτερωμένα.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΓΡΑΜΜΑ

....Τώρα πέρασε πειά τὸ καρναβάλι. Καὶ νὰ σοῦ πῶ εἶμαι πολὺ πολὺ εὐχαριστημένη γι' αὐτό. Ἡ γενικὴ χαρὰ ἐκείνη, ἡ χωμένη παντοῦ, πίστεψέ με φίλη μου, μοῦ ἔκανε κακό. Προσπάθοῦσα καὶ γὰ νὰ διασκεδάσω ὅσο μποροῦσα, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ κάθε βαθύτερη ἔννοια καὶ κάθε σκέψη. Τὸ ἤθελα, γιατί καταλάβαινα ὅτι οἱ στοχασμοὶ οἱ βαθειοὶ καὶ οἱ ἔννοιες, δὲν κάνουν τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ σ' ἐμποδίζουν νὰ χαρῆς, ἔστω καὶ τὶς ἐφήμερες χαρὲς τῆς ζωῆς.

Θὰ μοῦ πῆς ὅτι κί' αὐτὲς μετὰ δὲν ἀφίνουν παρὰ ἓνα κατακάθι πικρό, ἓνα κενό, κενότερο ἀπὸ προηγούμενες;

Μὰ μοῦ ἀρέσει νὰ πείθω τὸν ἑαυτό μου ὅτι διασκεδάζει, ὅτι χάρηκε κί' αὐτός.

Γιατί εἶμαστε ἔτσι φίλη μου; Ἄρρωστα νειάτα, εἶπε κάποιος. Ἄκριβως αὐτό. Κύτταζα νὰ μιμηθῶ τὴν ὑπόλοιπη νεολογία. Μάταιος κόπος. Μὰ ὅμως ἔπρεπε νὰ γλεντήσω καὶ γὰ, νὰ γλεντήσω.

Καὶ με ὅλες τὶς προσπάθειές μου, παρ' ὅλη τὴν καλή μου θέλησι, τίποτα δὲν εἶχε ἀπήχησι μέσα μου. Οὔτε ἡ πειὸ μικρὴ χαρὰ. Πολλὲς φίλες μου, πού δὲν πολυπήγαν σὲ χορούς με ζήλευαν.

Πῶς νὰ τοὺς ἐξηγήσω πῶς ἐμένα αὐτὲς οἱ διασκεδάσεις μοῦ ἔκαναν σχεδὸν κακό;

Μὰ πέρασαν πειὰ οἱ χοροί. Ξαναγύρισα στὶς παληές μου συνήθειες. Τὰ βιβλία μου, πιστὰ με περίμεναν. Μόνον φέτος στερήθηκα τοὺς περιπάτους στὴν ἐξοχή. Γιατί παντρεύτηκε ἡ ἀδελφή μου στὴν Ἀθήνα. Ἡ Ἀθήνα τράβηξε ἀκόμη καὶ τὴν καλλιτέρη μου φίλη. Κί' ἔτσι ἔχασα τὴ συντροφιά μου. Οἱ ἄλλες μου φίλες δὲν περπατᾶνε.

Καὶ ἡ ἐξοχὴ μάταια με περίμενε. Λαχτάρησα φίλη μου τὴν Ἄνοιξη φέτος. Λαχτάρησα ὅλη ἐκείνη τὴν περίεργη αἴσθησι πού δοκίμαζα στ' ἀνοιχτὰ λειβάδια, ὅταν τὸ πόδι μου βυθιζόταν στὸ ὑγρὸ χορτάρι, πού νομίζω πῶς ζοῦσε. Ἐχὼ στὴν ταράτσα μου γλάστρες πολλὲς με φραίζες καὶ κυκλάμινα καὶ κρινάκια φερμένα ἀπ' τὰ βουνά. Καὶ παρακολουθῶ με ἀγωνία σχεδὸν τὸ ξεπέταγμά τους. Τὰ κυκλάμινα ἔβγαλαν τώρα φυλλαρὰκια πλατειὰ με ἔξοχα χρώματα. Νομίζω πῶς τὰ λουλούδια τῆς φραίζας μοῦ μιλᾶνε ὅταν τὰ πλησιάζω καὶ μοῦ κουνᾶνε τὰ κεφαλάκια τους τὰ στηλωμένα στὸ μακρὺ λεπτό κοτσάνι.

Καὶ τὰ θεωρῶ — περίεργο; — φίλους μου, καλοὺς, μά...λιγόλογους.

Μὰ τώρα θὰ πείσω τὶς τεμπέλες φίλες μου νὰ με ἀκολουθήσουν στὴν ἐξοχὴ καμμιά μέρα.

Ἐδῶ νωρὶς νωρὶς ἄνθισαν οἱ μυγδαλιές καὶ οἱ ροδακινιές. Ἦταν ἀσφαλῶς μιὰ ἀξέχαστη ἡμέρα πολὺ συννεφιασμένη, πού μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι καθὼς περνοῦσα με τὸ αὐτοκίνητο, ἀπὸ ἓνα ἄφραχτο λειβάδι, νὰ βλέπης, ὅλα γύρω σκυθρωπά καὶ μαῦρα. Καὶ νὰ, ἓνα χαμόγελο παιδιάτικο, μιὰ μυγδαλιά ἀνθισμένη.

Ἄν ἦμουν ζωγράφος θὰ ἔφτιανα ἓνα ἔργο με αὐτὸ τὸ θέμα με τὸν τίτλο, «Ἐλπίδα».

Καὶ τί ἄλλο παρὰ μιὰ ἐλπίδα δὲν ἦταν τὸ ρόδινο ἐκεῖνο, ὄραμα θ' ἄλεγε, στὸ σκοῦρο φόντο τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῶν δέντρων πού ὑγρά ἀπὸ τὴ βροχὴ εἶχαν ἓνα τόσο πένθιμο χρῶμα; Ἐλπίδα...

Μὰ τὸ αὐτοκίνητο γοργὸ πέρασε κί' ἡ ἐλπίδα χάθηκε στὸ στρίψιμο. Ἄκριβῶς ὅπως καὶ στὴ ζωῆ. Ἦταν ὁμῶς κάτι τόσο ἀναπάντεχο, κί' ἀκρι-

βῶς σ' αὐτὸ καὶ στὸ λίγο πού τὸ εἶδα ἔγκειται ἡ ζωηρὴ ἀξέχαστη ἐντύπωση.

Θὰ σοῦ μιλήσω καὶ λίγο γιὰ τὶς παρέες μου, τὶς καινούργιες. Ἐδῶ ἀπέναντι στὸ σπήτι μας νοίκιασε ἓνα φτωχόσπιτο μιὰ οἰκογένεια με πολλὰ παιδιὰ μικρά.

Τότε στὶς διακοπὲς τῶν Χριστουγέννων, ξεπάγιαζα στὸ παράθυρο γιὰ νὰ τὰ παρακολουθῶ. Πιάσαμε φίλιες. Ἐρώτησα κί' ἔμαθα καὶ τὰ ὀνόματά τους. Μὰ με τὰ καρναβάλια, ἀπίστησα στοὺς μικροὺς μου φίλους. Δὲ με ἔβλεπαν στὸ παράθυρο, οὔτε τοὺς ξανάδωσα λουλούδια καὶ караμέλλες.

Ὡς πού προχτὲς πού με εἶδε ἡ Κατερίνα στὸ παράθυρο, μοῦ φώναξε με ὕφος ὄλο παράπονο. «Μπράβο σου, τώρα δὲ μᾶς δίνει ἄλλο λουλούδια...» Καὶ τὸ ἔλεγε αὐτὸ με ὕφος, λὲς καὶ αἰσθανόταν ἀπολύτως τὸ δικαίωμα νὰ μοῦ κάνει αὐτὴ τὴν παρατήρησι. Λατρεύω τώρα τὰ μικρά

αὐτὰ καὶ μοῦ εἶναι ἀπαραίτητα. Ἄφοῦ ὅταν καμμιά φορὰ πλήττω ἢ με βαραίνουν σκέψεις ἀνυπόφορες βγαίνω στὸ παράθυρο. Αὐτὰ συνήθως λιάζονται στὰ σκαλοπάτια τοῦ σπιτιοῦ τους. Τοὺς λέω τότε νὰ μοῦ πετάξουν τὸ τόπι τους, κί' ἀρχίζουμε τὸ παίγνιδι. Μιὰ μέρα ἓνας... κοσμικὸς γνωστός μου κύριος, βγάζοντας τὸ καπέλλο του νὰ με χαιρετήσῃ δέχτηκε τὸ τόπι στὸ κεφάλι του. Γέλασε καὶ εἶδα στὰ μάτια του ἀπορία γιὰ τὸ γούστο τῶν...διασκεδάσεων μου.

Ἄδιαφορῶ...

Καὶ τώρα σ' ἀφίνω. Ἐξω ἥλιος χαρὰ Θεοῦ... Ἄνοιξις χαρούμενη...

Καὶ δὲν εἶδα τὰ λουλούδια μου σήμερα. Ἄλλωστε δὲν εἶναι κρίμα νὰ κάθουμαι στὸ σκοτεινὸ δωμάτιο ὅταν ὁ ἥλιος ἔξω εἶναι τόσο φωτεινός;

ΜΥΡΑ ΑΛΟΗ

ΓΡΑΜΜΑ

« Μάννα, καιρὸς ἐπέρασε πολὺς πού πήρα γράμμα σου. Μά, μ' ἔτρωγ' ἓνας πυρετός, με τσάκιζε μιὰ θέρμη... Στους πάγκους μόνο ξάπλωνα τοῦ μαγαζιοῦ, κί' ἀνήμερος, ἐνοιωθα κρῦα τὴν καρδιά καὶ τὴν ψυχὴ παντέρμη.

Εἶναι πικρὲς τῆς ξενητείας ἡ μέρες ἡ ἀργοπέρασες. Κί' ἔχει δουλειά. Καὶ κούραση. Κί' εἶσαι χωρὶς ἀδειά. Τὴ ζῆση μου τὴν πρωτινὴ, κοντὰ σου αὐτοῦ, πεθύμησα, πού στάλιζα τὰ πρόβατα στὴ φουντωτὴ βελανιδιά.

Ἐδῶ ἔχει μέγαρα πολλὰ, καὶ κήπους, κί' αὐτοκίνητα. Μά, γλήγωρα θὰ βαρεθῆς μονάχα ν' ἀγναντεύης. Καλύτερὰ στὰ πρόβατα, στὰ χρυσοβασιλέματα, σὲ χίλιες ἄλλες ὁμορφιές πού ὀλόγυρα μαντεύεις.

Χτὲς εἶδα καὶ τὸν Κωσταντὴ ποῦρθε δουλειὰ γυρεύοντας. Ἄλλα δὲν ἔχω. Πάντοτε νᾶσαι ἀπὸ γειὰ καλά. Κί' ἂν εὔρης μέρα βολετὴ, καὶ στὴ γειτονοπούλα μας τὴ Χρύσω, χαιρετίσματα μάννα, νὰ πῆς πολλὰ...».

ΟΛΜΟΣ ΠΕΡΑΝΘΗΣ

Ο ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΣ

Στὸ μεγάλο τεχνίτη
τὸ Γιάννη Σκαρίμπα

Στῆθος μὲ στήθος πάλαιψε μὲ τὴ θάλασσα κι' ἤπια τὴν ἀρμύρα της μὲ τὸ χουλιάρι. Ψαρρᾶς στὴν ἀρχή, ταπεινὸς κι' ἀσήμαντος, ἀπὸ κάβο σὲ κάβο γύριζε, ἀπ' ἀγκῶνα σ' ἀγκῶνα πήγαινε μὲ τὴ βαρκούλα του τὴν «περιστέρα». Τὸν δέχτηκε στοὺς κόρφους της καὶ τὶς ἀγκάλες της ἡ θάλασσα ποὺ τριγυρίζει τὸ νησί μας. Ἔμαθε τὰ ὕφαλά της, τὰ θαλάμια της, γνώρισε τοὺς ὄρμους καὶ τ' ἀπάγκερά της. Ἡ καρένα της βαρκούλας του, χάραξε πολλές φορές τὶς ξέρες της, τὰ παραγάδια του μετρήσανε τὸ βάθος της καὶ ξύσανε οἱ γρίποι του τὸ μαλιαρὸ βυθὸ της. Πολέμησε ἄγρια μ' αὐτὴν ἀγωνίστηκε μ' ὄλες του τὶς δυνάμεις: Μὲ τὸ καμάκι μὲ τὴν ἀπόχη, μὲ τὴ χέρα.....

Καραβοκύρης - ἔπειτα - περήφανος ταπεινώσε τοὺς παληόκαιρους καὶ νίκησε τὶς φουσκοθαλασσές. Μὲ τὰ λεφτά ποὺ κληρονόμησε ἀπ' τὸν ἄκληρο τὸ μπάρισμα του (Θεὸς σχωρέσ' τον) ἀγόρασε μιὰ σκούνα — νιὸ σκαρί. — Τ' αἶ — Νικόλα τὸνομα τῆς ἔδωσε νὰ τὸν βοηθή στὰ ταξείδια ἢ χάρι του, μᾶρμενα καινούργια τὴν ἀρμάτωσε καὶ σαλπάρισε μὲ τσοῦρ-μο ἀπ' τὸ λιμάνι. Περήφανη, καμαρωτή, μὲ σκέρτσα καὶ μικρὰ σκαμπανεβάσματα γλύστρησ' ἡ πρωτοτάξιδη στὶς Προποντίδας τὰ νερά, ναζάρα καὶ καμωματοῦ μετὰ λικνίστηκε στὰ κύματα τῆς Μαύρης Θάλασσας. Κατόπιν ἔκανε κι' ἄλλα ταξίδια πρὸς ἄλλα γηνά. Μὲ βόλτες καὶ καβατζαρίσματα τὴν ἔφερνε κοντρ' ἀέρα καὶ μὲ ἰσαρισμένα τὰ πανιά τὴν πήγαινε στὰ πρίμα. Γύρισε σ' ὄλους τοὺς μῶλους καὶ σ' ὄλα τὰ λιμάνια. Ἐφτασε στὸ Τούνεζι, στὴ Μπαρμπαριά, στὸ Πόρτ - σά'ιτ, στὴ Μαρσίλια. Γνώρισε τὰ μεγάλα πόρτα μὲ τὰ μυστικά τους σπίτια, μὲ τὰ καμπαρέ καὶ τὰ

καφέ - σαντάν. Γλέντησε θεότρελλα μὲ σαντέζες καὶ μὲ πριμαντόνες...

Τὴ θάλασσα δὲν τὴν φοβήθηκε ποτέ.

Μὰ τὸν κυρίεψαν σιγά - σιγά τὰ γερατιά, ὁ ὕπουλος ἐχθρὸς ποὺ παραμόνευε. Τὰ μαλλιά του ἀσπρίσανε κι' ἔγειρε τὸ κορμί του σὰ δεντρὶ ἀδύνατο. Λύγισε τὸ κυπαρισσένιο - αὐτὸ - κορμί, τὸ ποτισμένο μὲ τὴν ἀρμύρα τῆς θάλασσας! Ἄνικανος δὲ συνεχίσθη τὸν ἀγῶνα του παράτησε τὴ σκούνα του. Ἐπειτα εἶχε κι' αὐτὴ ξεφτύσει. Τὴν εἶχε κουράσει - φαίνεται ἡ πάλη μὲ τὴ θάλασσα. Παράτησε - εἶπα - τὴ σκούνα του καὶ βγήκε στὴ στεριά. Νάτην ἡ μοῖρα τῶν θαλασσινῶν: Σὰ δὲ μπορέσουνε τὰ κύματα νὰ τοὺς τραβήξουνε στὰ φύκια μὲ μανία τοὺς ξεβράζουνε — σάπια ξύλα κι' ἄχρηστα — στὴ στεριά. Μὲ μοναχὸ καζάντημα τὰ γερατεία του, μὲ μόνο δῶρο τῆς θάλασσας τοὺς ρεματισμοὺς, σὺρθηκε στὸ καπηλιὸ τοῦ Λάκατα. Αὐτοῦ βρήκε κι' ἄλλους ἀσπρομάλληδες καπεταναίους. Σὰν ἔφτασε — βλέπετε — ὁ χειμῶνας τῶν γερατειῶν μαζεύτηκε τὸ θλιβερὸ κοπάδι στὸ χειμαδιὸ του: τὴν ταβέρνα. Στὴν ταβέρνα μετᾶνε τὶς τελευταῖες τους μέρες οἱ γέροι θαλασσίνοί.

Ἐκεῖ διαδραματίζεται ἡ τελευταία πράξι ἀπὸ τὴν τραγωδία τῆς ζωῆς τους. Τῆς σκοτεινῆς ταβέρνας τὰ τραπέζια, οἱ στίβες τὰ βαρέλια εἶναι ἡ συνηθισμένη σκηνογραφία στὴ θλιβερῇ ἐκείνῃ πράξει. Αὐτοῦ βρήκε λοιπὸν καὶ κείνος καταφύγιο. Κάθετα τώρα στὴν ταβέρνα κι' ἀφηγιέται τὴ θαλασσοδαρμένη του ζωὴ. Θυμᾶται ποὺ μικρὸς ἔτρεχ' ἀμέριμνα στὰ περιγυῶλια κι' ἄφηνε τὶς πατημασές του στὶς νοτισμένες ἀμμουδιές. Θυμᾶται πὼς μὲγάλος ἔπειτα πάλεψε

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Εἶχε γονατίσει ὁ μελαψὸς ἔμπορος στὰ πόδια τῆς Ἐρατῶς καὶ τῆς ἔδειχνε τὰ χρυσαφικά καὶ τὰ διαμαντικά, ποὺ γιὰ χάρη της ἀπ' τὴ μακρινὴ του πατρίδα τὴν Αἴγυπτο εἶχε κουβαλήσει. Ἦταν ἕνας ἀσθενικὸς μεσόκοπος, μ' ἀσπρισμένα τὰ μαλλιά, μὰ ἡ φορεσιά του πολλὰ λεφτὰ θάξιζε. Τὰ μάτια του ἦταν σὰ μεθυσμένα καὶ ἡ φωνὴ του ἔβγαλνε σιγανὴ καὶ τραυλὴ.

— Ἐρατῶ! τῆς ἔλεγε. Μὴν πιστεύης στῶν νέων παιδιῶν τὸν ἀπλήρωτο ἔρωτα κι' οὔτε στὰ χάδια τῆς ἀδερφῆς σου τῆς Φιλιδῶς. Τὰ παλληκάρια ξεχνοῦν εὐκόλα ἢ Φιλιδῶ κοιμᾶται καὶ μὲ τὶς αὐλητρίδες, ὅταν ἐσένα σὲ λούζει καὶ σὲ χτενίζει ἢ σκλάβᾷ ἢ Βικουμῶ.

Ἡ ξανθιά ἐταῖρα τῆς Λέσβου γέλασε σαρδονικά. Σήκωσε τὸ ἄσπρο της τὸ πέπλο καὶ τίναξε φιλάρεσκα τοὺς πλούσιους βοστρίχους τῶν μαλλιών της.

— Γερο-παράξενε, τοῦπε. Καλὰ ὅσα θέλησες νὰ μὲ πείσης. Μὴ λησμονᾶς, ὅμως, ποτέ σου, πὼς τὰ παλληκάρια εἶνε ρωμαλέα καὶ ξέρουν τὰ μυστικά τῆς ἀγάπης, καὶ πὼς ἢ Φιλιδῶ ἔχει χέρια ὀλόλευκα

μὲ τοὺς ἀέρηδες (μὲ τραμουντάνες μὲ συρόκους, μὲ γαρμπήδες...) πὼς ἀγωνίστηκε σκληρὰ μὲ τὶς φουρτοδνες ὄλες. Αὐτὰ μᾶς ἀφηγιέται τώρα. Καὶ κάθε ποὺ ἀκούει νὰ μουγκρίζει κάτω ἢ θάλασσα στέκει σὰ βυθισμένος σ' ὄνειρο γλυκὸ. Θαρρεῖ — φαίνεται πὼς, μὲ τὸ δίσκι στὰ σκέλια, πλέει μὲσ' στὸ φουρτουνιασμένο πέλαγος. Θαρρεῖ πὼς πλέει, ποιὸς ξέρει γιὰ ποῖο μὲγάλου πόρτου ποὺ γλέντησε στὰ νειᾶτα του μὲ σαντέζες καὶ μὲ πριμαντόνες.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΡΕΓΚΟΥΤΑΣ

καὶ χεῖλη, ποὺ σταλάζουν αἷμα φλογισμένο.

ΙΣΚΙΟΙ

Κάποιοι ἴσκιοι στὸ δρόμο πιστὰ μ' ἀκολουθᾶνε. Ἄκῶ πάντα τὰ βήματα τους, ἴδια κι' ὅμοια κάθε φορά, βαρεῖα καὶ κουρασμένα, πίσω ἀπ' τὸν ἦχο τῶν δικῶν μου. Καὶ βλέπω τοὺς ἴσκιους, πολλές φορές, νὰ γίνονται ἕνα μὲ τὸν δικό μου.

Δὲν ξέρω, πόσοι εἶνε, πόσοι ἦταν ἀπ' τὴν ἀρχή, πόσοι θὰ γίνουν. Δὲ μοιάζουν, ὅμως ὅλοι. Εἶνε ἴσκιοι ψηλοὶ καὶ κυρτοὶ, ἴσκιοι μικροὶ καὶ μεγᾶλοι. Πότε - πότε μὲ πηγαίνουν χωρισμένοι, πότε σμίγουν καὶ δένονται σφιχτά. Τὰ χέρια τους, τότε, ἀπλώνουν καὶ μ' ἀγκαλιάζουν μὲ κάποια μυστικὴ δύναμη.

Ὁρες ὥρες, ὅταν περπατοῦν χωριστοί, θαρρῶ, πὼς τοὺς γνωρίζω. Θᾶνε κάποιοι παληοὶ ἴσκιοι τῆς ζωῆς ποὺ πέρασαν ἄλλοτε δίπλα στὸν ἴσκιο τὸ δικό μου. Κάποιοι ἴσκιοι ποῦχει καὶ κάτω ἀπ' τὸ δικό μου ὁ καθένας τους. Μὰ ὅταν σμίγουν καὶ γίνονται ἕνας μεγάλος, ἕνας πλατύς ἴσκιος, δὲ μπορῶ νὰ τοὺς διακρίνω. Μόνον, ποὺ βλέπω, πὼς κάθε φορά, ποὺ ἐνώνωνται, μεγαλώνουν καὶ πρὸς πολὺ. Καὶ φαντάζομαι, ὅτι κάποτε οἱ ἴσκιοι θὰ πλατύνουν τόσο πολὺ ὅλοι μαζί, ποὺ θὰ σκεπάσουν ὀλότελα τὸν ἴσκιο τὸ δικό μου.

ΤΑΚΗΣ ΔΟΞΑΣ

Ἐκυκλοφόρησε

ΜΑΡΙΑ ΠΟΥΛΟΥΡΗ

[Αἰσθητικὴ Μελέτη]

Ἐκδοσις τοῦ Περιοδικοῦ μας

Τιμᾶται Δρχ. 10 καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερο Ταχυδρομικῶν Τελῶν.

Στὰς Ἀθήνας κυκλοφορεῖ μὲσφ τοῦ Γραφείου Πνευματικῶν Ὑπηρεσιῶν Μαυρομιχάλη 2.

ΠΩΣ ΓΝΩΡΙΣΑ ΤΟΝ ΚΑΡΟΛΟ ΝΤΙΚΕΝΣ

Ἄν ἐξαιρέση κανένας τὸ γυιό του, τὸν Χένρυ Ντίκενς, νομίζω πὼς εἶμαι ἕνας ἀπ' τοὺς ἐλαχίστους ἐκείνους ἀνθρώπους, πού γνώρισαν τὸν Κάρολο Ντίκενς καὶ τιμήθηκαν μὲ τὴ φιλία τους. Τὸν Ντίκενς τὸν ἐγνώρισα ἐπειδὴ ἤμουν στενὸς φίλος τοῦ γυιού του, μὲ τὸν ὁποῖον συνδέθηκα ἀπ' τὸν καιρὸ πού σπούδαζα μουσικὴ στὴ Λειψία, ὅπου εἶχε ῥθει κι' ἐκεῖνος γιὰ νὰ μάθῃ τὴν τέχνη τῆς ἐκδόσεως βιβλίων. Εἴμασταν τόσο στενοὶ φίλοι, ὥστε δὲν ἀπόρεσα ὅταν μετὰ τὸ γυρισμὸ μου στὴν Ἀγγλία, μὲ προσεκάλεσαν στὸ Τέβιστοκ Χάουζ, ὅπου ἔμενε τότε ὁ μεγάλος μυθιστοριογράφος.

Σὲ λίγο καιρὸ ἤμουνά τόσο γνωστὸς μὲ τὴν οἰκογένεια τοῦ Ντίκενς ὥστε ὄχι μόνον μὲ φωνάζανε μὲ τὸ μικρὸ μου ὄνομα μὰ καὶ τὸ ἀπλοποίησαν καὶ τὸ ἔκαναν Φράνκ.

Ἐκεῖνο πού μοῦκανε τὴ μεγαλύτερη ἐντύπωση εἶναι ἡ ἔλλειψη κάθε εἴδους ὑπερηφάνειας ἐκ μέρους τοῦ Ντίκενς, ἂν κι' ἡ μεγάλη του ἀξία ἦταν γενικὰ ἀνεγνωρισμένη.

Αὐτὸ τὸ παρατήρησα ἰδίως μιὰ μέρα πού ὁ Ο. Χ. Οὐίλλς, ὁ ὑποδιευτὴς τοῦ All the year Round πού ἐκδιδόταν ἀπ' τὸν Ντίκενς μάζευε ὑπογραφὰς γιὰ μιὰ αἴτησι γιὰ νὰ ἐπιτραπῇ τὸ ἀνόιγμα τῆς πινακοθήκης καὶ τοῦ μουσείου τῆς Κυριακῆς. Ὅλοι ὑπογράψαμε μὲ τὸνομα καὶ τὸ ἐπάγγελμά μας. Ὁ Ντίκενς, πού μποροῦσε ν' ἄρκεσθῇ ὀνόματά του πρόσθεσε «συγγραφεύς».

Στὸ σπῆτι τοῦ ὁ Ντίκενς εἶχε κτίσει ἕνα θεατράκι ὅπου ἔπαιζε ὁ ἴδιος. Δὲν ἔκανε ὅμως σὰν ἄλλους ἐρασιτέχνες πού, ἐπειδὴ τὸ δράμα θὰ παιχθῇ σὲ στενὸ κύκλο, δὲν δίνουν τὴν ἀπαιτούμενη προσοχὴ στῆς λεπτομέρειες· φρόντιζε, κόπιαζε, ἔδειχνε τὸ ἐνδιαφέρον του. Σὲ μένα ἀνέθετε τὴ

διεύθυνση τῆς ὀρχήστρας κι' ἐγὼ ἐτόνιζα τὰ κομμάτια πού παιζόταν. Στὸ θεατράκι τοῦ Ντίκενς παίχθηκαν γιὰ πρώτη φορὰ τὸ «The Sighthouse» καὶ τὸ «The frozen Deer» τοῦ Οὐίτκυ Κόλλινς.

Ὁ Ντίκενς δὲν ἦταν οὔτε ψηλὸς, οὔτε κοντὸς· οὔτε παχύς, οὔτε ἀδύνατος. Τὰ μαλλιά του καὶ τὰ γένεια του ἦταν κατάμαυρα καὶ τὰ μάγουλά του ἐλαφρὰ ρόδινα. Ἦταν πάντα καλοντυμένος, καὶ συνήθως φοροῦσε μιὰ μαύρη βελάδα, πού τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ἦταν τῆς μόδας. Χόρευε θαυμάσια, ἀγαποῦσε δὲ ἰδίως τὸ σκοπὸ τοῦ Sir Roger κι' ὅλο αὐτὸν μοῦ ζητοῦσε νὰ παίζω στὸ πιάνο.

Φαίνεται πὼς ὅταν ἦταν νέος θὰ ἦταν ἐξαιρετικὰ δυνατὸς, γιὰτι παρ' ὄλην τὴν ἡλικίαν του, ἡ χειραψία του σοῦ μοῦδιαζε τὰ δάχτυλα. Ἡ φωνή του ἦταν πολὺ καθαρὴ κι' ἦταν μεγάλη εὐχαρίστηση νὰ τὸν ἀκούῃ κανένας νὰ παίζῃ στὸ θέατρο ἢ νὰ δεῖνῃ διαλέξεις.

Ὁ Ντίκενς ἔπαιζε τόσο καλὰ στὸ μικρὸ θέατρο τοῦ Τέβιστοκ Χάουζ, ὥστε ὅταν τὸν εἶδε ὁ αὐλικὸς τῆς βασίλισσας, συνταγματάρχης Φίψ, στὸ «The Frozen Deer», δὲν παρέλειψε νὰ κἀνῃ λόγον στὴν βασίλισσα, μὲ τόσο ἐπαινετικὰ λόγια, ὥστε αὐτὴ ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμία νὰ τὸν δῇ. Ὁ Ντίκενς νοίκιασε τότε μιὰ αἴθουσα στὸ Ρήτζεντ Σμίτ, κι' ἔδωσε κεῖ μιὰ παράσταση πρὸς τιμὴν τῆς βασίλισσας. Τὸ ἀκροατήριον ἀποτελοῦνταν ἀπ' τὴ βασίλισσα Βικτώρια, τὸν πρίγκηπα Ἀλβέρτο, τὸν βασιλέα τοῦ Βελγίου καὶ τοὺς αὐλικούς.

Ἔστερ' ἀπὸ τὴν παράσταση, ἡ βασίλισσα θέλησε νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Ντίκενς καὶ νὰ τὸν ἐκφράσῃ τὸ θαυμασμὸ τῆς. Ἀλλὰ στὴν τελευ-

ταία σκηνὴ ὁ Ντίκενς ἦταν ντυμένος μὲ κάτι παλῆα κουρελιασμένα ρούχα κι' ἡ βασίλισσα ἀναγκάστηκε νὰ τὸν περιμένῃ ὡς ὅτου ἀλλάξει καὶ φορέσει ἐπίσημο φόρεμα.

Ἀργότερα τὸ ἴδιο ἔργο παίχθηκε πολλὰς φορὰς στὸ Μάντσεστερ· ἐκεῖ ὅμως ἡ ὀρχήστρα ἀποτελέσθηκε ἀπὸ ἐπαγγελματίες καὶ ἡ διεύθυνσή της πού εἶχε ἀνατεθεῖ, ὅπως συνήθως, σὲ μένα, ἦταν δυσκολώτερη ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ.

Ὁ Ντίκενς θεωροῦνταν ἀπὸ ὅλους, ὄχι μόνον στὴν Εὐρώπη μὰ καὶ στὴν Ἀμερικὴ πὼς ἦταν ἀπαράμιλλος ὁμιλητής. Ἐγὼ δὲν τὸν ἄκουσα νὰ δῖνῃ διάλεξη παρὰ μιὰ ἢ δυὸ φορὰς. Ὁμολογῶ ὅμως πὼς ἡ ὁμιλία του δὲ μοῦ ἔκανε τὴν ἴδια ἐντύπωση πού ἔκανε στοὺς ἄλλους. Μοῦ φαίνεται μάλιστα, πὼς, ἂν δὲν λάμβανε κανένας ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιβολὴ πού ἀσκοῦσε μὲ τὴ φήμη του δὲν θὰ γινόταν τόσοσ λόγος γύρω ἀπὸ τῆς διαλέξεις του.

Ἄν κι' οἱ περισσότεροι πού τὸν ἄκουσαν, ἔλεγαν πὼς ἦταν ἀνώτερος στὰ χιουμοριστικὰ κομμάτια, ἐγὼ βρίσκω πὼς συμβαίνει τὸ ἀντίθετο καὶ πὼς ἡ ὁμιλία του ἦταν τελειώτερη ὅταν τὸ κομμάτι ἦταν σοβαρό.

Λίγο καιρὸ μετὰ τὴν ἐκτέλεση τοῦ The Frozen Deer πῆρα ἕνα γράμμα ἀπ' τὸν Ντίκενς, πού μὲ καλοῦσε στὸ Γκάρρικ κλούμπ. Πῆγα καὶ τὸν βρῆκα μόνον του. Μόλις ὅμως τελείωσαμε τὸ γεῦμα μας, ἕνας ψηλὸς ἄνθρωπος μπῆκε στὴν αἴθουσα. Ὁ Ντίκενς σηκώθηκε ἀμέσως, πῆγε νὰ τὸν προῦπαντήσῃ καὶ τὸν ἔφερε στὸ τραπέζι μας. Ἦταν ὁ Θάκραι.

Ὁ Θάκραι ἦταν φανατικὸς θαυμαστῆς τοῦ Ντίκενς. Σὲ μιὰ διάλεξή του, ὅπου ἔδειχνε πὼς ὁ κόσμος δὲν εἶναι φύσει ἠθικός, ἀλλὰ πὼς στὴν ὑπερίσχυση τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν συντελοῦν πολὺ οἱ συγγραφεῖς πού φωτίζουν καὶ διαμορφώνουν τὴν ἀνθρωπότητα, ἀφοῦ ἐξήγησε τὴν ἐπί-

δραση πού ἄσκησαν οἱ παλαιότεροι συγγραφεῖς, ὁ Σαίξπηρ, ὁ Οὐώλτερ Σκόττ, εἶπε ὅταν ἔφθασε στὸν Ντίκενς: Πρὶν λίγες μέρες μοῦλεγε ἡ κόρη μου: «Γιατί, πατέρα, δὲν γράφεις βιβλία σὰν τοῦ κ. Ντίκενς;» καὶ τῆς ἀπάντησα: «Μακάρι νὰ μποροῦσα παιδί μου.»

Ἄκουσα κάποτε τὸν Ντίκενς νὰ λέῃ σ' ἕναν κύκλο νεαρῶν ζωγράφων, πὼς μιὰ εἰκόνα χωρὶς λεζάντα δὲν εἶναι εἰκόνα. Φαντάζομαι τι θὰ ἔλεγε ἂν ἔβλεπε μερικὰς εἰκόνες πού φυγοῦράρουν τελευταῖα στίς ἐκθέσεις. Προτιμοῦσε τοὺς πίνακες τοῦ Φρίδ, τοῦ Λάντσηρ, τοῦ Οὐίτκυ. Τῆς ἴδιες προτιμήσεις εἶχε καὶ στὴ μουσικὴ. Ὑποθέτω πὼς οἱ συμφωνίες τοῦ Μπετόβεν καὶ οἱ ὄπερες τοῦ Βάγνερ δὲν θὰ τὸν ἐνδιέφεραν καθόλου. Ὅπως γενικὰ δὲν τὸν ἐνδιέφερε ἡ κλασσικὴ τέχνη.

Francesco Berger.

μετάφραση Ν. ΟΛΥΜΠΙΟΥ

ΚΟΥΡΑΣΗ

Ψάχνω ἐμπρός, τριγύρω, πίσω·
ψάχνω μέσα μου: κενό.
Κι' ὅμως, κάποτε, θυμάμαι,
κάποια πίστη ἐντός μου ζοῦσε.

Μ' ὠδηγοῦσε κάποια πίστη
σὲ παλάτια μυθικά.
Ρήγας ἤμουν πάνω σ' αἶτι
καὶ λυγοῦσαν ὅλα μπρὸς μου.

Τώρα πιά; Τὶ ξεχωρίζω;
Κάποια νεκρικὴ πομπή.
Μι' ἀραχνένια συνοδεία,
πού πατάει σὲ κάποια ρόδα...

Ψάχνω ἐμπρός, τριγύρω, πίσω...
Κάποιες νότες μακρυνές,
ἀφουγκράζομαι ν' ἀκούσω·
Καὶ τὰ μάτια μου δακρῦζουν.

1933

Κ. Π. ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΤΟΣ Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'	Το κυρίως 1937	ΑΡΙΘ ΦΥΛΛΟΥ 10 (33)
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΟΔΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΚΟΥ 11β	ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	
Ετησία Δρ. 40	ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ	Ετησία Francs Fr. 15
Εξάμηνος » 25	ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	Τὸ φύλλο δεχ. 4
Τρίμηνος » 15		

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

Ο Κινηματογράφος

ΔΥΟ ΕΡΓΑ

Μοντέρνοι Καιροί

Υπάρχουν έργα που επιβάλλονται για την υπόθεσή τους κι' υπάρχουν ακόμα έργα που επιβάλλονται για το παίξιμο των ήθοποιών. Σπάνια, σπανιότατα μας παρουσιάζει ή κινηματογραφική τέχνη κι' έργα που είναι πραγματικά άριστουργήματα, έργα στα όποια κυριαρχούν απ' την αρχή ως το τέλος ή υπόθεσή τους και το παίξιμο των ήθοποιών τους.

Ένα απ' αυτά τα σπάνια άριστουργήματα που εμφανίζονται μια φορά στα δυο ή τρία χρόνια είναι κι' οι **Μοντέρνοι Καιροί** με τον **Τσάρλυ Τσάπλιν**. Στο κινηματογραφικό αυτό διαμάντι που όφείλεται στη σύλληψη και στην εκτέλεση του μεγάλου τεχνίτου Σαρλώ βλέπουμε ανάγλυφη την πραγματικότητα, τη ζωή ολόκληρη. Ο θεατής που βλέπει το έργο αυτό νομίζει πως βλέπει μια πτυχή της ανθρώπινης ζωής ένα δράμα ανθρώπινο στην πραγματικότητα και όχι στην όθονη. Έδω ακριβώς βρίσκεται ή μεγάλη τέχνη. Στο να δημιουργή την έντύπωση ότι ο θεατής ζή τη σκηνή που παρουσιάζει, ότι είναι ένα κομμάτι πραγματικό της ανθρώπινης ζωής στην σημερινή κοινωνία.

Και μόνο αυτό, μόνο δηλαδή ή υπόθεση του έργου θα ήταν αρκετή

για να χαρακτηρισθ ή ταινία αυτή αληθινό άριστούργημα.

Μά έδω έχουμε ακόμα και το δυνατό παίξιμο του Τσάρλυ Τσάπλιν του θαυμασίου αυτού ήθοποιού. Το παίξιμό του προξενεί ρίγη από συγκίνηση στο θεατή. Ο αιώνας αυτός αλήτης μας κάνει να νοιώσουμε κι' έμεις τον πόνο του, μας κάνει να υποφέρουμε κι' έμεις μαζί του, ν' αγανακτούμε μαζί του για ώρισιμένα πράγματα. Μας μεταδίδει τη χαρά που νοιώθει. Αυτό είναι τέχνη. Όταν ο ήθοποιός μπορεί να μεταδώση στο θεατή τις σκέψεις του, τα συναισθήματά του, τότε ο ήθοποιός είναι πραγματικός δημιουργός, τότε προσφέρεται στο κοινό το άριστούργημα.

Οι «Μοντέρνοι Καιροί» είναι αναμφισβήτητα ένα απ' τα καλύτερα, το καλύτερο έργο που είδαμε τα τελευταία χρόνια.

Τάρας Μπούλμπα

Ένα έργο με υπόθεση όχι εξαιρετική. Μά έργο στο όποιο κυριαρχεί το παίξιμο του Χάρυ Μπάρ. Στο έργο αυτό ο ήθοποιός αυτός είναι ή κινούσα δύναμις. Γύρω απ' αυτόν, γύρω απ' το παίξιμό του κινείται όλο το έργο.

Είδα σε πολλά έργα τον Χάρυ Μπάρ. Σ' όλα που παίχθηκαν στη χώρα μας. Σ' όλα ήταν θαυμάσιος. Μά σ' αυτό ήταν άφθαστος. Ήταν ο πραγματικός κοζάκος, ο περισσότερο κοζάκος απ' τους κοζάκους:

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΝΥΧΤΕΣ ΧΩΡΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Διηγήματα

Γιάννη Σφακιανάκη

Διηγήματα σαν του κ. Γιάννη Σφακιανάκη δεν γεννούν την απαίτηση κριτικής· γιατί ή κριτική δεν έχει το λόγο της στην εξέταση ταραγμένων μυαλών και σκοτωμένης φαντασίας—τέτοια έργασία πέφτει στον κύκλο της ψυχιατρικής επίστημης—παρά στον πόθο να αντικρύση καινούργια όψη δημοφιλούς που φανέρωσε ή πλούσια ψυχή του, καλλιτέχνη.

Για τέτοιο αντίκρουσμα όμως, στα διηγήματα αυτά, λείπει ή βάση, λείπει το αντικείμενο της τέχνης—πολύ περισσότερο ή ίδια ή τέχνη, και μόνο το υποκείμενο υπάρχει, —άχρηστο στο πράμα φυσικά—ή καλύτερα μόνο άφροι του υποκειμένου υπάρχουν πεταμένοι με τρόπον τυχαίο στο χαρτί. Γι' αυτό δε γίνεται λόγος για κριτική: Μια εξήγηση όμως για το γράψιμο αυτού του είδους, που πιάνει τη μισή εποχή μας, καλό είναι να γίνη.

Να πείσης τον κάθε Σφακιανάκη να μας άφιση ήσυχους, δε γίνεται, γιατί δε μπορείς στο κάτω-κάτω να φράξης το στόμα της άνοησίας. Σ' όποιον νοιάζεται όμως λίγο πολύ για την τέχνη, πρέπει να γίνη αίμα

Ήταν ο δημιουργός του έργου, γιατί αν άλλος ήθοποιός έπαιζε στη θέση του, το έργο θάταν ένα απ' τα κοινά καλά έργα. Ήταν ή κινητήρια δύναμη του έργου, ένός έργου που θα μείνη αλησμόνητο σ' όσους το είδαν. Έδω ο Χ. Μ. δεν ήταν ο θαυμάσιος ήθοποιός, ήταν κάτι παραπάνω. Άγχιζε τα όρια του υπερανθρώπου.

Θάχω άραγε την εύτυχία να άπασχολήσω γρήγορα τη στήλη αυτή με όμοια έργα; Δεν το πιστεύω.

W.

ή γνώση: πως ή τέχνη δεν έχει καμιά σχέση με το άράδιασμα έντυπώσεων, που φέρνουν οι αισθήσεις από τον γύρω κόσμο, ούτε με τη γραφτή έξομολόγηση του ψυχολογικού μας κόσμου. Η τέχνη πάει να νικήση τον υποκειμενισμό και να φανερώση με την ειλικρίνεια του κεραυνού ζωντανό το αντικείμενό της —τη ζωή—καθώς πέφτει απ' το θεού τα χέρια. Η τέχνη είναι ένέργεια ψυχής και τέτοιου είδους ένέργεια δε βρίσκουμε εύκολα, άδύνατο να βρεθ ή όμως στη φαντασιοκοπία του ποιητικού δήθεν μυαλού του Σφακ. και του κάθε νέου, που πήρε την άπόφαση, σώνει και καλά να γίνη λογοτέχνης.

Του λεβέντη αυτού του λείπει ή ψυχή, το λέει κι' ο ίδιος στο διηγήμα του «Νύχτες χωρίς δημιουργία», «Πεινάς, μικρούλη μου, πεινάς και γώ δεν μπορώ να σου δώσω ούτε τη ψυχή μου, γιατί δεν την εξουσιάζω γιατί *την κυβερνάνε όλοι εκτός από μένα...*» δεν όρίζω τίποτε έγώ» για τη Μούσα του πάλι ο ίδιος λέει: «ή μουσα μου ήταν άνάκατη με τη λάσπη των δρόμων». Η έλειψη αυτή είναι αγιάτρευτη και κάνει τον άνθρωπο δυστυχισμένο. «Όποιος όμως έχει λίγο νοϋ και πολύ ντροπή βαστάει τη δυστυχία του αυτή μέσα του με κλειστό το στόμα. Όποιος όμως δεν έχει ούτε κι' αυτά τα δυο—καληώρα σαν το Σφακιανάκη—φουσκώνει και γίνεται ποίη ήρωας στο δρόμο και τότε ποιητής. Την τρομερή λοιπόν έλειψη από ψυχική δύναμη την πέρασε ο Σφ. για ποιητικό ταλέντο κι' άρχισε να διηγείται για πράγματα θλιμμένα εξαντλημένα και τιποτένια, βέβαιος πως θα συγκινήση αν γράψη για την κακομοιριά της φτώχειας.

Βλέπεις έναν άθλιο ζητιάνο στο δρόμο ή μια δυστυχισμένη γυναίκα: φυσικά θα σου γεννήση τη συμπόνια ναί, μά το ώμο γεγονός τουτο από μόνο του δεν είναι και καλλιτέχνημα

Τὸ γεγονός εἶναι φυσικός σπόρος γιὰ τὴν τέχνη, ὅμως πρέπει νὰ πέσει σὲ βαθειὰ ψυχὴ καὶ κεῖ ἀφοῦ πέσει μπουκουιάζει καὶ γίνεται ψυχικὸ γεγονός — καλλιτέχνημα εἶναι ἡ ἔκφρασή του ἢ ζυγιασμένη.

“Ὅταν λείπει ἡ ἄξια ψυχὴ περνάει ἔτσι ἀπείραχτο, γαργαλίζει λίγο τὶς αἰσθήσεις καὶ πάει. “Ὅποιος ὅμως ἔχει φουσκοθαλασσιὰ στὸ κεφάλι στέκει, ὄχι γιατί ζωντάνεψε κάποια συγκίνηση μέσα του — ἀλλοιθώρημα ματιῶν δὲ σημαίνει συγκίνηση — παρὰ γιατί βρῆκε τρόπο ν’ ἀφίση λίγον ἀφρὸ τοῦ κεφαλιοῦ του. Οἱ αἶγες σθῆσεις σαλεύουν ἀκόμα κι’ ὕστερα ἀπ’ τὴν ἐντύπωση καὶ τὸ σάλεμα αὐτὸ μὲ τὴν ἐγκεφαλικὴ ἀδράνεια τοῦ ἐπιπόλαιου ἀνθρώπου, γίνεται διήγηση. Τέτοιες εἶναι οἱ διηγήσεις τοῦ Σφακιανάκη, ὄλες.

Κάνει ἕναν περίπατο στὶς φτωχογειτονιές, κάθεται καὶ χαζεύει σὲ ὅτι πρόστυχο δὴ μπροστά του καὶ ὕστερα γράφει τὶς ἐντυπώσεις του. Τέτοιος περίπατος εἶναι λ. χ. τὸ διήγημά του (ἢ Λίνα μὲ τὸ σχισμένο φόρεμα). Σὲ κάθε βρώμικο ἀντικείμενο κάθεται καὶ κάνει φιλοσοφία. “Ἄν ἤμουν ποιητὴς θὰ τραγουδοῦσα τὸ μαῦρο αὐλάκι (τὸ βόθρο δηλαδή) ποὺ τρέχει νυχτοήμερα ἔξω ἀπὸ τὰ σπῆτια τῶν φτωχῶν». “Ἔτσι νομίζει πὼς κάνει τέχνη, πὼς ζωντανεύει, δηλαδή, τὴ φτωχογειτονιά. “Ἡ μὲ τὸ νὰ βάλῃ σὲ ἕνα τέτοιο μέρος τὴ Λίνα νὰ ξεγυμνώνεται μπροστά του, νόμισε κι’ ὄλας πὼς μᾶς παρουσίασε τὴ δυστυχισμένη Λίνα. Νὰ γελάς εἶναι: ὄρες καὶ φορές πάλι κάνει καὶ τὸν αὐστηρό. «εἶπα τότε «ντύσου» ἦταν ἐκεῖνο τὸ «ντύσου» βάνουσο καὶ προσταχτικό» “Ἄμα τὸ πῆ ὁ ἴδιος θαρρεῖ πὼς ἐγὶνε κιόλας προσταχτικό. “Ἄς εἶναι αὐτὸ νόμισε ὁ νεανίας γιὰ τέχνη: διήγηση, δηλαδή, ἀπὸ ἐντυπώσεις θολές, ἀνακατεμένες χωρὶς κανένα νόημα καὶ χωρὶς καμμιά λογικὴ συνέχεια. Δὲ θὰ ζητήσουμε βέβαια σὲ τέτοιας λογῆς ἐργασίες, αἰ-

σθητικὴ ἀλήθεια, μὰ ἄς εἶχε τουλάχιστο τὸ χάρισμα νὰ σφίξει τὶς ἐντυπώσεις του σὲ ἕνα λογικὸ συγκρότημα! αὐτὸ τὸ καταφέρνουν κι’ οἱ πῖο κακοὶ μαθητὲς στὸ Γυμνάσιο: οὔτε αὐτό. “Ὅποιος ἔχει νεῦρα γερά ἄς διαβάσῃ ἕνα δυὸ διηγήματά του, καὶ θὰ μὲ δικαιώσῃ, μαζὺ μπορεῖ νὰ γελάσῃ κιόλας. λ. χ. ἄς διαβάσῃ τὴ βιογραφία του ποὺ τὴν ἐπιγράφει (Συνομιλία μ’ ἕνα κεφάλι) ἀρχίζει: «Ἀπόψε ἔβγαλα τὸ κεφάλι μου. Τὸ κρέμασα στὸ πόρτ-μαντῶ καὶ κάθισα...» ὕστερα συζητεῖ μαζὺ του, κάνει καὶ φιλοσοφία. «Μέσα σὲ τρεῖς μῆνες μελέτησα εἰκοσιπέντε φιλοσοφικὰ συστήματα μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ βρῶ τὸ καλύτερο. Ἄλλὰ πὼς νὰ βρῶ ποὺ ὄλα — σύμφωνα μὲ τοὺς ἰδρυτὲς τῶν ἡτῶν τὰ καλύτερα;» Τὶ νὰν τοῦ πῆς τοῦ κακομοίρη αὐτοῦ τώρα, εἶναι νὰ τὸν λυπάσαι. “Ὅμως τί ἀξίζουν αὐτά, μπρὸς στὸ ἀριστούργημα βλακειᾶς, ὅπως εἶναι ἡ διήγησή του, (Ἡ χώρα ἀπὸ πηλό). Ἐδῶ σταματᾷ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπίσης στὴν ἄλλη παρακάτω (Φυγόδικοι ἀπ’ ὄλα τὰ ἔθνη). Μιὰ περικοπὴ θὰ πείσῃ γιὰ ὅτι λέω: «Κι’ ἄξαφνα καπνός, ἀτσάλι σύρματα... Ἄνοιγουν οἱ δρόμοι καὶ καταπίνουν τοὺς ἀνθρώπους, τὰ τραῖνα πετοῦν στὸν ἀέρα. Κρύσταλλα, κρύσταλλα κι’ ὁ οὐρανὸς ἀπάνω στὴν καρδιά μας.» καὶ παρακάτω «Ρίχνουμε τὴν ψυχὴ μας σ’ ἕνα καλάθι ἀχρήστων. Κάποιος σκουπιδιάρης ψάχνοντας τὴ βρίσκει καὶ τὴν καρφίτσώνει στὸ πέτο του».

“Ἐλα τώρα νὰ τὸν πάρῃς στὰ σοβαρὰ τέτοιο ἀνθρώπο, ποὺ ἔχει κόψει σχέση μὲ τὴ λογικὴ. Ὡς τόσο αὐτὸ τὸ διανοητικὸ χάος, ποὺ συναντᾷ κανεὶς σ’ αὐτὸν καὶ σὲ πολλοὺς νεῖους περνάει σήμερα γιὰ ποιητικὴ διάθεση καὶ τὸ ζωγράφισμά του γιὰ μοντέρνα τέχνη. Κι’ ἂν ἦταν μόνο αὐτοί, μικρὸ τὸ κακό, εἶναι ὅλας κι’ ἄλλοι γύρω ποὺ τοὺς θαυμάζουν. “Ἔτσι κι’ ἕνας πνευματικὸς προύχωντας τῆς Θεσσαλονίκης, ποὺ

φοβήθηκε μὴ φανῆ πὼς δὲ ξέρει ἀπὸ μοντέρνα τέχνη, κρίνοντας τὸν ἴδιο τὸ Σφακιανάκη, δὲν παραδέχεται, πὼς εἶνε ἐξαιρετικὰ τὰ διηγήματά του, ὅμως εἶναι ἀρκετὰ καλὰ. “Ἄλλα λέει, ἀφορμῶνται ἀπὸ τὴν ὄνειροφαντασία, σ’ ἄλλα πρωτεύει ἡ φαντασία σ’ ἄλλα πρωτεύει τὸ θυμικὸ καὶ σ’ ἄλλα τὸ λογιστικὸ, κι’ ὄλα μαζὺ, πάλι ἔχουν τὸ (ἀνύπαρκτο) θέμα τους διάχυτο μουσικά, ὑποβλητικὸ μουσικά. Τώρα, ποὺ βρίσκεται ἡ μουσικὴ στὶς σάχλες αὐτὲς ἐγὼ δὲν ξέρω, γιατί κι’ ἴδιος δὲν τὸ λέει. “Ὅμως ἡ μουσικὴ ποὺ βρίσκει ὁ πνευματικὸς αὐτὸς Καρδινάλιος, ἕνα πρᾶμα δείχνει καλά ὅτι ὁ ἴδιος δὲν ἔχει ἰδέαν μουσικῆς.

B. N.

ΓΙΑΝΝΗ ΣΚΑΡΙΜΠΑ “ΟΥΛΑΛΟΥΜ,, ποιήματα 1936

“Ὁ Γιάννης Σκαρίμπας μὲ τὰ «Οὐλαλούμ», παρουσιάζεται καὶ «ποιητῆς» μὲ τὴ στενὴ ἔννοια ποὺ δίδομε στὸν ὄρο αὐτό, γιατί, ποιητῆς μὲ τὴν καθολικὴ σημασίαν του, ἦταν ἀπὸ τὸ πρῶτο πρῶτο βιβλίον τῆς πρόζας του.

Τὰ ποιήματα αὐτά, θὰ μπορούσα νὰ πῶ, εἶναι μιὰ προέκταση τῆς πεζογραφίας τοῦ συγγραφέα, ὅπως ἀκριβῶς στὸ ἀφηγηματικὸ τοῦ ἔργο εἶναι ποιητῆς.

Οἱ συγκεχυμένες φωνές τῆς ἀπόγνωσης, τῆς αὐτοεγκατάλειψης, οἱ ἐξωφρενικὲς ἀναλαμπές τῆς ἀποδράσεως, ἡ αὐταρέσκεια κάποτε, οἱ χιουμοριστικὲς κραυγές του δίπλα στὴν τραγικότητα ἄλλων, εἶναι ἡ ἀτμοσφαῖρα στὴν ὁποία ζοῦν κι’ ἀναπνέουν τὰ «Οὐλαλούμ». Ἡ πλήξη, ἡ κούραση παλεύουν μὲ τὸν ἀπροσδιόριστο ἔρωτα πρὸς τὸ πρόσωπο μιᾶς ἀέρινης γυναῖκας. “Ὅλα ἀσαφῆ καὶ ἀκαθόριστα, ὅπως ἀκριβῶς καὶ στὸν ὑπέροχο «Μαριάμπα», καθὼς τὰ ἴδια μᾶς αἰσθήματα! Τὰ ποιήματα τοῦ Σκαρίμπα τὰ διάβασα κατὰ τὸ πλεῖστον δημοσιευμένα γιὰ πρώτη φορά σὲ περιοδικὰ καὶ πάντοτε τ’ ἀγα-

πούσα. Τὸν ἐννοιωθᾶ ἐντελῶς ἐντός μου, ὅταν ἔλεγε:

Νᾶναι—ὅπως σ’ ἐμένα—νὰ εἶναι δύση (ἐκεῖ) ὅταν θ’ ἀνταμωθοῦμε—ἄλλοι φίλοι—καὶ νᾶναι, ὅπως κι’ ἐγὼ, σὴν μὲ φιλήσει μὲ δίχως χεῖλη.

(Μπαλλάντα)

Σ’ ὄλα του τὰ ποιήματα, ἔκδηλη ἀνησυχία ψυχῆς, ποὺ ἀντισταθμίζεται ἀπὸ μιὰ διάχυτη ρεμβῶδη κατάσταση, ὡς κάθαρση τῆς ἀγωνίας του. Τὸ ἰδιορρυθμῶς πρωτότυπο ὕφος τοῦ ποιητῆ, σώζει τὶς περισσότερες φορές τὰ στιχογραφικὰ του ψεγάδια, κατορθώνοντας ὥστε νὰ προσθέτουν μᾶλλον παρὰ νὰ ἀφαιροῦν στὴν ποίησίν του. Στίχοι καθὼς αὐτοὶ τοῦ «Καραβιοῦ» ποιά μετρικὰ λάθη θᾶταν ἱκανὰ ὥστε νὰ κάνουν νὰ χάσουν τὴ ζεστὴ γοητεία τους καὶ τὴν ἀνθρωπινότητά τους;

“Ἀχ δυστυχισμένος ἐκλαιγα ὄλη νύχτα τὶς προετοιμασίες κάνοντας τοῦ “Ἄδη

Τώρα πῶς θλιμμένος τὴν ψυχὴ μου ἀνοίγω τραγουδεῖ πικρὰ ἢ λύπη ἐντός μου:

“Ἀχ, τί εὐκαιρία ποῦχασα νὰ φύγω ὄξ’ ἀπὸ τὰ ὄρια τοῦ κόσμου!...

ΓΛΑΥΚΟΥ ΑΛΙΘΕΡΣΗ “ΑΡΑΧΝΕΣ,, διηγήματα 1936

Τὸν Γλαῦκο Ἀλιθέρση τὸν γνώριζα κυρίως ὡς ποιητῆ, ἀλλὰ καὶ ὡς διηγηματογράφου τὸν γνώρισα σὲ πολλὰ λογοτεχνικὰ περιοδικὰ τοῦ τόπου μας. Βιβλίον μὲ συγκροτημένη ἐργασία του, εἶναι σήμερα ἡ δευτέρη φορά — ἡ πρώτη ἦταν μ’ ἕνα βιβλίον στίχων του — ποὺ διαβάζω.

Στὰ «Θηρία», τὸ πρῶτο διήγημα τῆς συλλογῆς ὁ Ἀλιθέρσης, πίσω ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ μικροῦ Δράκου, μᾶς ὑποβάλλει τὴ νοσταλγία τοῦ ξενητεμένου ἀνθρώπου. “Ἔτσι βέβαια τὸν ἔδωσαν κι’ αὐτὸν οἱ ἀράχνες...

Τὰ «Θηρία», ἔχουν τὴ γενικότητα τοῦ τύπου, τῆς μορφῆς.

Τὸν «Τσικίνη» δεύτερο τῆς σειράς,

τόν πρωτοδιάβασα στα «Νεοελληνικά Γράμματα» του Έλευθερουδάκη και μου έκανε εντύπωση μεγάλη ή πρωτοτυπία του. Σήμερα τόν ξαναδιαβάζω με ιήν ίδια εύχαρίστηση πάντοτε.

Ό «Τοικίνης», είναι ό δήμιος τής Λεμεσσοῦ, ένας τύπος βαθειά ψυχολογημένος από τόν Άλιθέροη. Ζή μιιά πλούσια έσωτερική ζωή, έντονη από συναισθήματα, πού θά τήν έλεγυα ποιητική. Τό σφράγιομα αὐτῆς τῆς ζωῆς εἶναι ή αὐτοκτονία, πού τήν κάνει ανθρωπινότερη και ἀληθινότερη. Εἶναι ένα διήγημα πρωτότυπο στήν έλληνική πεζογραφία.

Η βάση πάνω στήν όποία στηρίζεται τό «Ζήτημα», τρίτο και μεγαλύτερο διήγημα τοῦ βιβλίου εἶναι ή εύτυχία πού μπορεί νά δοθεῖ από μιιά ζωή ἀπλή και σχεδόν γεμάτη στερησίεις. Εἶναι τό μόνο διήγημα πού ό συγγραφεὺς παίρνει μιιά καθωρισμένη ἀρχή και θέση και πού κάπως ένοχλεῖ. Πάντως στο «Ζήτημα» υπάρχουν μικρολεπτομέρειες ἀξιολογότερες και γενικώς, εἶναι πολὺ δημιουργικό.

Η «Καλλονή» εἶναι ένα διήγημα κάπως έλλειπτικό, ἀλλά με λυρικά στοιχεία ἀναμφισβήτητα πού δείχνουν τό γόνιμο ταλέντο τοῦ συγγραφέα. Τό ίδιο θά έλεγα και για τις «Αδελφοῦλες».

Σ' όλα τὰ κομμάτια τοῦ βιβλίου υπάρχει μιιά συγκρατημένη βαρυθυμιιά πού κυρίως εἶναι καταφανής στή «Δυστυχία», τῆ «Λευτεριά» και στίς «Στιγμές εύτυχίας» πού σέ παρασέρνουν μαζί τους. Ό Άλιθέροης εἶναι ποιητῆς συγκινημένος, ποιητῆς πολὺ περισσότερο στα διηγήματά του αὐτά ἀπό τούς στίχους του. Τὰ «Δαιμονικά» εἶναι ένα διήγημα δροσερό, σωστό ποίημα έρωτικό, πού μονάχα με τις ἀριστουργηματικές σελίδες τοῦ Παναῖτ Ἰστράτι μπορεί νά παραβληθεῖ.

Προλογικό διήγημα τὰ «Θηρία»,

έπιλογικό ή «Δυστυχία» ξεκινούν ἀπό τήν ίδια ἀρχή πού δικαιολογεῖ τόν τίτλο τοῦ βιβλίου. Με τῆ «Δυστυχία» τελειώνουν κι' οἱ σελίδες τῶν «Αραχνῶν», ένός βιβλίου ἐξαιρετικού, πού δίδει μιιά θέση σταθερή και μόνιμο τοῦ συγγραφέα του ἀνάμεσά στοὺς καλλίτερους πεζογράφους τοῦ τόπου μας. Εἶναι διηγήματα βγαλμένα ἀπό μιιά βαθειά πείρα ζωῆς και οἱ ἐκλεκτοὶ καρποὶ ένός σοβαρῶς σκεπτομένου ἀνθρώπου στή σύγχρονη πραγματικότητα.

ΑΡΗΣ ΔΙΚΤΑΙΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Με τό φύλλο αὐτό ή Μακεδονική Νεολαία κλείνει τόν Γ' χρόνο τῆς έκδόσεώς της και με τούς καλύτερους οἰωνούς μπαίνει στόν Δ'.

Με τήν εύκαιρία τῆς εισόδου της στόν νέο χρόνο δέν κρίνουμε ἀσκοπο νά πούμε μερικά λόγια για τήν αἰτία τῆς έκδόσεώς της και για τό μελλοντικό πρόγραμμά της.

Όταν ἀποφασίσαμε νά προβοῦμε στήν έκδοση τῆς Μ. Ν. δέν εἴχαμε ως σκοπό κείνον πού έχουν τὰ περισσότερα περιοδικά πού εκδίδονται στή χώρα μας. Δέν σκοπεύαμε δηλαδή νά δημιουργήσουμε ένα περιοδικό για νά ἐπιβληθοῦν μερικοί ἀπό μᾶς ως λογοτέχνες οὔτε για νά γεμίζουμε τις στήλες μας με τῆ δική μας συνεργασία. Αὐτό τό ἀποφύγαμε πάντα ὅπως ξέρουν οἱ ἀναγνώστες μας. Ἄν ἀποφασίσαμε νά εκδώσουμε τῆ Μακεδ. Νεολαία τό κάναμε μόνο και μόνο για νά δημιουργήσουμε ένα περιοδικό πού θά ἦταν τό ὄργανο τῆς ἐπικοινωνίας τῶν νέων τῆς πόλεώς μας με τούς νέους τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, ένα περιοδικό πού στίς σελίδες του θά καθρεφτιζόταν ὅλη ή πνευματική κίνησις τῆς νέας γενιᾶς. Κατά πόσο τό πετύχαμε αὐτό δέν εἴμαστε ἐμεῖς ἀρμόδιοι νά τό κρίνουμε.

Η ἐκτίμησις ὅμως με τήν όποία μᾶς περιέβαλαν οἱ ἀναγνώστες μας μᾶς ἐνθαρρύνει για νά συνεχίσουμε με μεγαλύτερο ζήλο τήν προσπάθειά μας μᾶ και μᾶς δημιουργεῖ σύγχρονα τήν ὑποχρέωσις νά φροντίσουμε για τήν τελική ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ μας.

Η Μακεδονική Νεολαία θά ἐξακολουθήσει νά ναι τό περιοδικό τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας κι' ὄχι τό περιοδικό μερικῶν πού βγάζουν περιοδικά για νά γεμίζουν

τις στήλες των με τῆ δική τους συνεργασία, ή για νά ἀναγράφεται τῶνόμα των ως διευθυντῶν και νά αὐτοδιαφημίζονται ως λογοτέχνες. Σε μᾶς κάθε τέτοια φιλοδοξία δέν έχει τῆ θέσις της. Τῆ χαρίζουμε στοὺς πολυπληθεῖς — δυστυχῶς — ὀπαδοὺς της.

Για μᾶς θά ἐξακολουθήσει νά ναι τό μέσο για τήν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ πού παραπάνω ἀναφέραμε. Θά κτυπήσει — ὅσο μπορεί — κάθε στραβό πού βλέπουμε, θά προσπαθήσει για τῆ δημιουργία μιιάς εὐρύτερης κίνησης πνευματικῆς στή χώρα μας θά δώση τὰ μέσα στοὺς νέους νά παρακολουθήσουν ὅλη τήν πνευματική τοῦ τόπου μας ζωή.

Στό προσεχές τεῦχος πρώτο τῆς νέας χρονιάς θά μιλήσουμε πῶ πλατεία για τό δρόμο πού θ' ἀκολουθήσει στο ἐξῆς ή Μακεδονική Νεολαία.

Τώρα ένα μοναχά ἀκόμα ἔχουμε νά προσθέσουμε. Πῶς εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ὅλοι οἱ φίλοι μας πού ἐκτιμοῦν τήν προσπάθειά μας κι' ἀσπάζονται τις ἀρχές και τούς σκοπούς μας, θά φροντίσουν ὅσο περισσότερο μπορεί ὁ καθένας νά πικνώσουν τις τάξεις τῶν φίλων μας βοηθώντας μας ἔτσι νά καταστήσουμε τό περιοδικό μας τό ὄργανο ἐκείνο πού ἀπαιτεῖ ή σημερινή πνευματική Ἑλληνική Νεολαία.

ΤΟ Α ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

Δημοσιεύουμε σ' ἄλλη στήλη μιιά θαυμάσια μετάφρασις τῆς Ὀδύσσειας ἀπ' τόν ἀλησμόνητο **Μένο Φιλήντα** ἀγνωστῆ στο περισσότερο ἀναγνωστικό κοινό. Στή μετάφρασις αὐτῆ δείχεται ὁ Φιλήντας κι' ἐξαιρετος μεταφραστής τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Για μᾶς ή μετάφρασις αὐτῆ τοῦ Α τῆς Ὀδύσσειας εἶναι ή καλύτερη ἀπ' ὅλες πού γίνηκαν ως σήμερα. Στό προσεχές φύλλο ἐλπίζουμε νά δώσουμε στοὺς ἀναγνώστες μας και τό ὑπόλοιπο τῆς μεταφράσεως τοῦ Α τῆς Ὀδύσσειας.

Η ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΚΙ' Η ΕΠΑΡΧΙΑ

Ἄφ' ὅτου ὁ ἀγαπητός μας φίλος κ. Μελλῆς Νικολαΐδης ἔδωσε τό σύνθημα ή ἀφύπνιση τῆς Ἐπαρχίας, μέγας ὀρυβος γίνηκε γύρω ἀπ' αὐτό. Ὅλοι οἱ ἐπαρχιώτες λόγοι, πού ὡς τὰ προχθές ἀκόμα σιωποῦσαν, ξεκίνησαν τώρα ἐναντίον τῆς πρωτεύουσας. Ἄπ' ὅλες τί ἄκρες τῆς χώρας μας ἀκούεται ή φωνή τῶν ἐπαρχιωτῶν πού εἶναι γεμάτη ἀγανάκτησις για τῆ μονοπώλησις τῆς πνευματικῆς κίνησης ἀπὸ τήν πρωτεύουσα. Πῶ λαῦροι ἀπὸ ὅλους ἐπιτίθενται οἱ κ. κ. **Γιάννης Σκαρίμπας** και **Νίκος Παππᾶς**. Ὁ μὲν πρώτος με ἄρθρα του στήν Πνευματική Ζωή, ὁ δὲ δεύτερος με ἄρθρο του στή φιλολογική

σελίδα τῆς Καθημερινῆς. Ἐμεῖς σάν «ἐπαρχιώτες» πού εἴμαστε δέν μπορούμε παρά νά ἐκφράσουμε τήν πῶ εἰλικρινῆ χαρά μας γιατι ἐπὶ τέλους βλέπουμε τήν ἐπαρχία νά δείχνη ὅλη της τῆ ζωῆ, ὅλη της τῆ δύναμη. Καὶ δέν μπορούμε νά μὴν ἐκφράσουμε τὸν ἄδολο θαυμασμό μας στόν μέγα φίλο τῆς ἐπαρχίας και δημιουργὸ ὅλης αὐτῆς τῆς κινήσεως κ. **Μελλῆ Νικολαΐδης**.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΣ

Εἴμαστε ἐξαιρετικά εύτυχῆς γιατι βλέπουμε σιγά σιγά νά στίλιζονται οἱ σελίδες τῆς «Μακεδονικῆς Νεολαίας» ἀπὸ ὅλους τούς νέους λογοτέχνες. Η συνεργασία τῆς κ. κ. Ἰωάννας Μπουκουβάλα-Ἀναγνώστου και Χρυσάνθης Ζητσαίας—δυὸ ἀπ' τις καλύτερες σημερινῆς λογοτεχνιδές μας—μᾶς τιμᾶ ιδιαίτέρως.

Ἄγαπητοὶ φίλοι,

Με τό φύλλο αὐτό τελειώνει ὁ τρίτος χρόνος. Τό ἄλλο θά εἶνε τό πρώτο τοῦ τετάρτου ἔτους. Γι' αὐτό σᾶς παρακαλοῦμε πολὺ νά ἀνανεώσετε τῆ συνδρομή σας για νά μᾶς διευκολύνετε στο ἔργο μας.

Και τώρα ἄς ἀπαντήσω στα γράμματά σας

κ. Ἡρ. Κατῶ. Πάτρας Εὐχαριστοῦμε πολὺ για τὰ καλά σας λόγια καθὼς και για τήν συνδρομή. Τό βιβλίο τοῦ κ. Δόξα σᾶς ἐστάλη. Συνεργασία τοῦ κ. Δ. δημοσιεύουμε ταχτικά. Νά! Σ' αὐτό τό φύλλο π. χ.

κ. Ἐλ. Κων. Σῦρον Ἀπαντήσαμε ιδιαίτερα σ' ὅτι μᾶς ρωτοῦσατέ. Τῆ συνδρομή μπορείτε νά τῆ στείλετε και σέ γραμματόσημα ή με ἐπιταγή. Ὅπως θέλετε. Εὐχαριστοῦμε για τις φροντίδες σας.

Ὅσο για τῆ συνεργασία σας μᾶς ἦρθε — ως ἐπικαιρῆ — κάπως ἄργα. Ἐν τούτοις θά σᾶς συστήναμε νά τήν φροντίσετε περισσότερο, γιατι αὐτά πού μᾶς στείλατε ἔχουν τό στυλ μαθηματικῆς ἐκθέσεως Περιμένουμε νεώτερά σας.

κ Γ. Ρεγκ. Ἀθήνα Τὰ φύλλα πού μᾶς ζητήσατε σᾶς τὰ ταχυδρομήσαμε. Συνεργασία λάβαμε.

κ. Ν. Μαρ. Ζάκινθον. Τό γράμμα σας με τις διευθύνσεις λάβαμε και στείλαμε

φυλλάδια. Εύχαριστούμε για τις φροντίδες.

κ. Ἄγγ. Πητρ. Ζαχάρω Τὰ καλά σας λόγια γιὰ τὸ περιοδικὸ μας ποῦ — καθὼς λέτε — «ξεπερνᾷ πολλὰ τῆς πρωτευούσης» μᾶς συγκινοῦν καὶ μᾶς ἐνισχύουν στὸ δύσκολο ἔργο μας. Μᾶς γράφετε πὼς στείλατε μὲ ταχ. ἐπιταγὴν τὴν συνδρομὴν σας μὰ δὲν τὴν λάβαμε ἀκόμη. Γιατί; Τὴ συνεργασία σας τὴ διεβιβάσαμε στὴν Κρ. Ἐπιτροπὴ πρὸς κρίσιν.

κ. Ἄρτ. Λανδρ. Ντόκ. Ἀθήνα Λάβαμε τὸ γράμμα σας καὶ τὰ ἐνθουσιώδη σας λόγια μᾶς συνεκίνησαν. Εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὶς εὐχές καὶ γιὰ τὸ ποιῆμα ποῦ σᾶς ἐνέπνευσε ἡ Μακ. Νεολογία.

Ἐλπίζουμε νὰ μᾶς στείλετε καὶ τὴ συνδρομὴ σας.

κ. Μιχ. Νούσ. Εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὰ καλά σας λόγια.

Τὴ συνεργασία σας λάβαμε. Θὰ κριθῆ προσεχῶς.

Παρακαλοῦμε στείλτε μας τὴ συνδρομὴ σας, ἂν θέλετε πραγματικὰ νὰ ἐνισχύσετε τὸ «ἀξιόπαινο περιοδικὸ μας» στὴν ἀξιόλογη προσπάθειά του.

κ. Ρ. Γρ. Δ. Ματ. Τσιμπ. κ. Γιαν. Φ. κ.λ.π. κ.λ.π. Λάβαμε τὴν συνεργασία σας ποῦ θὰ κριθῆ στὸ προσεχές.

Καθὼς σᾶς ἀνακοινώσαμε στὸ προηγούμενο φύλλο τὴν κριτικὴ τοῦ βιβλίου τὴν ἀναθέσαμε στὸν συνεργάτη μας κ. **Βασίλη Νεοχωρίτη.** Ἐπομένως παρακαλοῦμε τοὺς συνεργάτες μας νὰ μὴ μᾶς στέλνουν πιά κριτικὴ τοῦ βιβλίου.

Ἡ Μακεδονικὴ Νεολογία

«ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Τὴν 1η Μαρτίου θὰ κυκλοφορήσουν τὰ «Ἑλληνικὰ Χρονικὰ» μηνιαία ἔκδοσις κριτικῆς καὶ μελέτης.

Ἱδρυτὲς Γιάννης Σκαρίμπας καὶ Ὀλυμπία Α. Δρακοπούλου.

Διευθυντὴς κ. Ὀλυμπία Α. Δρακοπούλου.

Τὰ «Ἑλληνικὰ Χρονικὰ» θὰ δημοσιεύουν συνεργασία (μελέτες, σημειώματα καὶ κριτικὲς γιὰ τὰ ἀξιόλογα νέα βιβλία τῶν ἱδρυτῶν τους. Ἐπίσης θὰ φιλοξενοῦν κάθε σύντομη, καλόπιστη καὶ ἀξιόλογη μελέτη ἢ ἄρθρο γιὰ πρόσωπα καὶ ζητήματα τῆς Νεοελληνικῆς πνευματικῆς ζωῆς. Συνεργασία, ἐμβάσματα ἐπιστολὲς κ.λ.π. πρὸς τὴν κ. Ὀλυμπία Α. Δρακοπούλου Ξενοδοχεῖον «Ἑρμῆς» ὁδὸς Πανεπιστημίου 44 Ἀθήνα.

Τιμὴ φύλλου δραχ. 3. Συνδρομὴ ἔτησις, δραχ. 30.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

(Ἀγγέλουμαι κάθε βιβλίον ποῦ μᾶς στέλνεται ἓνα ἀντίτυπο. Κι' ἀπ' αὐτὰ κρίνουμε ὅσα μᾶς στέλνονται διπλᾶ.)

Πήραμε τὰ βιβλία.

Γιάννη Σκαρίμπα : Οὐλαλοῦμ (ποιήματα).

Γ. Καλαματινοῦ : Ὀνειρα καὶ καῦμοί (ποιήματα).

Μελισσάνθης : Ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ἀσώτου.

Α. Βενιέρη : Ἀλεξάνδρα (Ἀθηναϊκὸ μυθιστόρημα.)

Κ. Τσατσαρωνάκη : Καρδιοχτύπια στὴ νύχτα (ποιήματα).

Λάβαμε τὰ περιοδικὰ :

Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις τοῦ Δεκεμβρίου
Ὁ Ποιμὴν

Τὸ ὑπαιθρο τεῦχος Δεκεμβρίου.

Οἰκογενειακὴ Ζωὴ ἀρ. 41 τοῦ Δεκεμβρίου.

Ἡπειρωτικὰ Φύλλα Τεῦχος βον.

Μορφές τεῦχος 10ον τοῦ Δεκεμβρίου.

Ἡχώ τοῦ Νοεμβρίου.

Ἀγ. Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος.

Αἰ Μοῦσαι.

καὶ τῆς ἐφημερίδες

Κρητικὰ Νέα τοῦ Ἡρακλείου

Θρακικὰ Νέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως.

Πρόοδος Ἀλμυροῦ.

Ἀστὴρ Βεροῖας

Ἐρευνα Αἰγίου ποῦ εἰσῆλθε στὸ 25ον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς της. κ.λ.π. κ.λ.π.

ΑΝΑΝΕΩΣΑΤΕ ΤΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΑΣ ΣΑΣ

Ἐπεύθυνος κατὰ τὸν Νόμο :

Ν. ΓΕΩΡΓΙΤΣΑΣ

Π. Π. Γερμανοῦ 11 β'.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου :

Ν. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Δραγοῦμη 3